

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

7'nci Birleşim
20 Haziran 2023 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, 28'inci Yasama Döneminin hayırlı ve uğurlu olmasına ilişkin konuşması
- 2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Başkanlık Divanının Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunu Anayasa, İç Tüzük ve Meclisin teamüllerine göre yönetmekle mükellef olduğuna ilişkin konuşması

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez'in, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Amasya'yı teşriflerinin ve Amasya Tamimi'nin yayınlanışının 104'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, deprem bölgesi Hatay'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kayseri'nin güncel konularına ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Hatay başta olmak üzere deprem bölgesindeki asbest tehlikesine ilişkin açıklaması
- 2.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, millî eğitimdeki sorunlara ve ÇEDES Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 3.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, 6 Şubat depreminde en çok hasar gören Gaziantep'in İslâhiye ilçesine bağlı Kırıkcı köyündeki elli yıllık bağların, fıstık ve zeytin ağaçlarının toplu konut yapılması bahanesiyle yerle bir edilmesine ilişkin açıklaması
- 4.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, açıklanan asgari ücrete ilişkin açıklaması
- 5.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, iki hafta önce yaşanan sel felaketinden etkilenen Azdavaylıların zararlarının son kuruşuna kadar karşılanması ve canlarını ve mallarını korumaya dönük her türlü tedbirin bir an önce alınması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 6.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'de çevreye zarar veren altın madenciliği faaliyetlerine ilişkin açıklaması
- 7.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, değişen hava koşullarıyla oluşan sel ve dolu felaketlerinin üreticiler için büyük kayıplara neden olduğuna ilişkin açıklaması
- 8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, açıklanan asgari ücrete ilişkin açıklaması
- 9.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması
- 10.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, açıklanan asgari ücrete ilişkin açıklaması
- 11.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, bireysel silahlanmaya ilişkin açıklaması
- 12.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'a seçimlerde yapılması vadedilen 500 yataklı devlet hastanesine ilişkin açıklaması
- 13.- Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'un, yeniden başlayan Astana görüşmelerine ilişkin açıklaması
- 14.- İstanbul Milletvekili Ali Gökçek'in, Cumartesi Annelerinin mücadeleden vazgeçmeyeceklerine ilişkin açıklaması
- 15.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, 2023 Türkiye'sinde hastaların tedavi olamadığına ilişkin açıklaması
- 16.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak halkının Uşak Havalimanı'nın stokaj havalimanı olarak tahsis edilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması
- 17.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 17 Haziran 2015 tarihinde ebediyete intikal eden 9'uncu Cumhurbaşkanı ve eski Başbakanlardan Süleyman Demirel'e ilişkin açıklaması
- 18.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, son dönemlerde yapılmak istenen eylemlere ve yürüyüşlere ilişkin açıklaması
- 19.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Hatay'da deprem sonrası yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması
- 20.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, 20 Haziran Birleşmiş Milletler Dünya Mülteciler Günü'ne ilişkin açıklaması
- 21.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Dönem Birinci Yasama Yılı'nın Başkanlık Divanına, yeni seçilen milletvekillerine ve Meclis çalışanlarına hayırlı olmasına, İYİ Parti olarak yeni yasama döneminde de üzerlerine düşen görevi yerine getireceklerine, UEFA Avrupa Şampiyonası 2024 elemelerinde Galler'i 2-0 yenerek liderliğe yükselen Millî Takım'a, açıklanan asgari ücrete ve yapılması gereken yapısal reformlara ilişkin açıklaması

22.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 14 ve 28 Mayıs'ta yapılan seçimlere, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ikinci dönemine; seçilen milletvekillerini, Meclis Başkanını, Başkanlık Divanını ve Komisyonların Başkanlık Divanlarını ve üyelerini kutladıklarına, bu dönemin istikrar ve güven içinde Türk ve Türkiye Yüzyılı hedefine ulaşma dönemi olduğuna ve milletin kendilerinden hizmet beklediğine ilişkin açıklaması

23.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Grup Başkan Vekillerinin yerinden konuşma sürelerinin üç dakikayla sınırlandırılmasına, 20 Haziran Dünya Mülteciler Günü'ne, açıklanan asgari ücrete ve Kürt diline, kültürüne yönelik yasakları asla kabul etmediklerine ilişkin açıklaması

24.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, açıklanan asgari ücrete, bakliyat ürünlerine gelen zamlara, emeklilere verilen bayram ikramiyesine ve Grup Başkan Vekillerinin yerinden konuşma sürelerinin üç dakikayla sınırlandırılmasına ilişkin açıklaması

25.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, bugün ilk nöbeti olan Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ı tebrik ettiğine, Mecliste hem milletvekili olarak hem de Meclisin pek çok pozisyonunda görev alan tüm milletvekillerine başarılar dilediğine, Yunanistan açıklarında 80 mültecinin öldüğü, 5 mültecinin de kayıp olduğu kazaya ve dünyanın mülteci sorunu konusunda ortak bir çözüm üretmesi gerektiğine ve açıklanan asgari ücrete ilişkin açıklaması

26.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Genel Kurulu yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ tarafından Grup Başkan Vekillerinin yerinden konuşma sürelerinin üç dakikayla sınırlandırılmış olmasına ilişkin açıklaması

27.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Genel Kurulu yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ tarafından Grup Başkan Vekillerinin yerinden konuşma sürelerinin üç dakikayla sınırlandırılmış olmasına ilişkin açıklaması

28.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Genel Kurulu yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ tarafından Grup Başkan Vekillerinin yerinden konuşma sürelerinin üç dakikayla sınırlandırılmış olmasına ilişkin açıklaması

29.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Grup Başkan Vekillerinin konuşmalarının belli bir süreyle muhakkak sınırlandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

30.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Grup Başkan Vekillerinin konuşma sürelerinde ölçülülüğün esas olması gerektiğine ilişkin açıklaması

32.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu'nun İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, yaşanan sel felaketlerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak doğan zararda ihmal ve kusuru bulunan yetkililerin tespit edilmesi, olası bir afetin oluşturacağı zararlara engel olmak adına mevcut sorunların çözüme kavuşturulması ve sel afeti için alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla 20/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Haziran 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç ve arkadaşları tarafından, depremzedelerin yeni yaşamlarının kurulması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 20/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Haziran 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, Türk vatandaşlarının vize başvurularında ret oranlarındaki artışın nedenlerinin araştırılması amacıyla 20/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Haziran 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun gündemi ile çalışma saatelerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin önerisi

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

2.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

3.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

4.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

5.- İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

6.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

20 Haziran 2023 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.01
BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7'nci Birleşimini açıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Toplantı yeter sayımız vardır.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, 28'inci Yasama Döneminin hayırlı ve uğurlu olmasına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Görüşmelere geçmeden önce saygıdeğer milletvekillerimize yeni seçilen Divan Heyeti olarak kısa bir değerlendirmemiz olacaktı; hoşgörünüze sığınarak bunu paylaşmak istiyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, 28'inci Yasama Döneminin öncelikle hayırlı ve uğurlu olmasını Cenab-ı Allah'tan temenni ediyorum.

Ülkemiz, 14 Mayıs 2023, 28 Mayıs 2023'te büyük bir demokratik olgunluk içerisinde seçimlerini tamamlamış, dünyaya güzel bir örnek vermiştir. Bu vesileyle, demokratik bir olgunluk içerisinde seçim sürecinde görev alan herkese ve bu seçime katkı veren herkese ayrı ayrı şükranlarımı sunuyorum.

Bu Meclis tarihî bir değeri de ayrıca taşıyor, kendi tarih ama bu dönem ayrıca tarihî bir değeri de taşıyor. Zira cumhuriyetimizin 100'üncü yılında seçilen bir Parlamento durumunda. O yüzden 28'inci Dönem milletvekillerimizi cumhuriyetimizin 100'üncü yılında seçilmiş olmaları, 2'nci yüzyılının başlangıcında ve yeni yüzyılı inşa edecek süreçte görev almaları vesilesiyle her bir milletvekilimizi ayrı ayrı tebrik ediyorum. Grup Başkanlarımız, Grup Başkan Vekillerimiz, Komisyon Başkanlarımız, Komisyon üyelerimiz ve Genel Kurulumuzun her bir üyesini tekrar tekrar tebrik ediyorum.

Son olarak bu Meclis Gazi Meclistir. Bugüne kadar Meclisimizde görev yapan ilk Başkanımız, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere rahmete kavuşan, Mecliste görev yapan bütün Başkan ve üyelerin hepsini bir kez daha rahmet, minnet, şükran ve duayla yâd ettiğimi buradan ifade etmek isterim.

Meclis bütün sorunlarımızın çözüm merkezidir. Bu nedenle 28'inci Dönem Parlamento üyelerimizin, Meclisimizin saygınlığına uygun bir çalışma ortamı içerisinde ülkemizin ve milletimizin beklentilerine cevap vereceğine yürekten inanıyorum. Meclisimizin mehabetine yaraşır, birbirine karşı sevgi ve saygı içerisinde, incitmeden, kırmadan dökmeden, itham etmeden bütün meseleleri özgürce konuşabileceğimiz, tartışabileceğimiz en uygun yer Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Umarım bütün milletvekillerimiz lisanın temizliğine, hitabın düzgünlüğüne, birbirimize sevgi ve saygı esasına, bu Meclisin verimli ve olumlu çalışarak meseleleri çözmesine, milletimize, devletimize hizmet etmesine katkı verecektir. Şimdiden verdiğiniz ve vereceğiniz katkılar için şükranlarımı sunuyorum.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Amasya'yı teşriflerinin ve Amasya Tamimi'nin yayınlanışının 104'üncü yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Amasya Milletvekili Sayın Hasan Çilez'e aittir.

Buyurun Sayın Çilez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez'in, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Amasya'yı teşriflerinin ve Amasya Tamimi'nin yayınlanışının 104'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

12 Haziran Atatürk ve arkadaşlarının Amasya'ya gelişi ve Amasya Tamimi'nin yayınlanışının 104'üncü yılı vesilesiyle söz almış bulunmaktayım. Konuşmamın başında aziz milletimizi, Kıymetli Meclis Başkan Vekilimizi ve saygıdeğer milletvekillerimizi saygı sevgi ve hürmetlerimle selamlıyorum.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; bu konuşma, Meclisimizin 28'inci Döneminde milletvekillerimizin yapacağı ilk konuşmadır. Dilerim ki bu kürsüden hep doğrular konuşulur, hep hayra meyledilir; milletimizin, devletimizin ali menfaatleri için sözler sarf edilir. Sarf edilen sözler demokrasimizi güçlendirir, ülkemizi güçlendirir, her bakımdan insanlarımızı güçlendirir, refahımızın artmasına vesile olur. Bu dileklerle büyük ve güçlü Türkiye'ye giden yolda söz söyleyecek, emek verecek, gayret sarf edecek herkese şimdiden teşekkürler ediyorum.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; bundan yüz dört yıl önce 19 Mayıs 1919'da Samsun'a gelen Atatürk ve arkadaşları fakrızaruret içine düşürülmüş, orduları dağıtılmış ve esaret altına alınmak istenen milletimizin yeniden ayağa kalkması için çalışmalara başlamışlardır. Samsun'un güvenli olmayışı sebebiyle daha iç bölgelere geçme ihtiyacı hasıl olmuş ve 25 Mayıs'ta Havza'ya gelmişlerdir. Burada on yedi gün kalan Atatürk daha güvenli gördüğü Amasya'ya geçmek için 11 Haziranda Amasya Müftüsü Hacı Hafız Tevfik Efendi'ye telgraf çekerek halkın ahvalini sorar, cevabi telgraf şöyledir: "Amasya halkı müdafaayıvatan, muhafazayıdin ve devlet uğrunda mücadele edenleri bağrına basmakla müftehir olacaktır." Beklentisinin ötesindeki bu müthiş cevap Atatürk ve arkadaşlarını rahatlatır, hemen ertesi gün 12 Haziranda Amasya'ya gelirler. Amasya'nın girişinde Cülus Tepe'de büyük bir kalabalık tarafından coşkuyla karşılanırlar. Müftü Tevfik Efendi Atatürk'e hitaben "Paşam, bütün Amasya emrinizdedir, kazanız mübarek olsun." der. Bu coşku ve bu hitap Atatürk ve heyete büyük bir moral olur. On günlük çalışma sonucu 22 Haziranda Amasya Tamimi yayımlanır ve "Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir." tespiti yapılır ve çare, tarihe altın harflerle yazılan şu söz olur: "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır."

Böylece Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli atılır; Amasya'da, yeni kurulacak devletin ilk şifreleri verilir. Kurtuluşun bir savaşıyla olacağı "Gazamız mübarek olsun." denilerek ortaya koyulurken yine kurtuluş ve kuruluşun milletin azim ve kararına bağlı olacağı ifade edilmiştir. Yayımlanan Amasya Tamimi'yle milletimiz moral bulmuştur, büyük bir bağımsızlık ve özgürlük ateşi Anadolu'yu sarmıştır. Erzurum ve Sivas Kongreleri yapılmış, Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmış, Kurtuluş Savaşı'mız kazanılmış ve Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur. Yeni kurulan devletin yönetim biçimi de Amasya Tamimi'nin ruhuna uygun olarak millet iradesi üzerine inşa edilmiştir. İşte, Gazi Meclisimizde yazan "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." düsturunun membasi da Amasya Tamimi'dir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Osmanlı'yı Fetret Devri'nden çıkaran Çelebi Mehmet devletin birliğini Amasya'dan sağlamıştır. Böylelikle Osmanlı'nın 2'nci kuruluşu Amasya'dan olmuş ve İstanbul'un fethine ve devletten imparatorluğa giden sürecin başlangıcı ve dayanağı da Amasya'mız olmuştur. Anadolu'nun Oxford'u diye nitelenen ilim, irfan şehri, Ferhat ile Şirin'in yaşadığı, azim ve aşkın dağlara nakşedildiği, şehzadeler, âlimler ve evliyalar şehri Amasya'mız, Osmanlı'yı 2'nci kez kuran ve Türkiye Cumhuriyeti'ni de kuran şehir olma şerefini onurla taşımaktadır.

1923'te cumhuriyetin ilanıyla tarih sahnesinde Türk'ün yeni devleti yerini almış ve muasır medeniyetler hedefiyle kolları sıvamıştır. Tek partili dönem sonrası oluşan çok partili demokratik mücadelemiz on yıllık aralarla yapılan darbelerle kesintiye uğramıştır. Darbelerin demokratik, ekonomik, sosyal ve siyasal maliyetleri çok ağır olmuştur. Sonuç, milletimizin refah kaybı ve her alanda gelişmiş ülkelerin gerisinde kalmasıyla neticelenmiştir. 2002'de milletimizin umudu olarak AK PARTİ'miz ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın işbaşına gelmesiyle bu makûs talih, bu kısır döngü kırılmıştır. Darbe girişimleri, her seferinde, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın dik duruşu ve sırtını milletine yaslamasıyla aşılmıştır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine Cumhurbaşkanlığı'nın gücüyle 24 Haziran 2018'de fiilen geçilmiş ve Türk demokrasi ve yönetiminde yeni bir sayfa açılmıştır. 14 Mayıs ve 28 Mayıs'ta ikinci turda yapılan seçimlerle Cumhurbaşkanlığı Meclis çoğunluğunu almış, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ikinci kez Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin Cumhurbaşkanı seçilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Devamla) - Efendim, bir dakika daha...

BAŞKAN – Buyurun.

HASAN ÇİLEZ (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Milletimiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini benimsemiş ve kabul etmiştir. Böylece mesnetsiz ve kısır "güçlendirilmiş parlamenter sistem" söylemleri ülke gündeminden çıkmıştır. Artık gündemimiz cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına girdiğimiz şu günlerde geleceğin büyük ve güçlü Türkiye'sini ifade eden ve tüm bir asrı kapsayan "Türkiye Yüzyılı" idealimizdir. 28 Mayıs'ta Türkiye Yüzyılı'nın kapıları ardına kadar açılmıştır. Gücümüz ve dayanağımız, şanlı ecdadımız ve tertemiz tarihimizdir, Selçuklu ve Osmanlı medeniyetleri ile Türkiye Cumhuriyeti devletimizdir, Amasya Genelgesi'dir ve Amasya Genelgesi'nin işaret ettiği aziz ve asil milletimizdir.

Bu vesileyle cumhuriyetin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, kurtuluş mücadelesini veren kahramanları, aziz şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Seçimler sonrası tekrar işbaşına gelen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, bakanlarımıza...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Devamla) – Başkanım, hemen bağlıyorum.

BAŞKAN – Bitirin lütfen.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Efendim, Cumhurbaşkanına teşekkür edecekti, mikrofonu açsanız, Cumhurbaşkanı bari duysun vekilimizin bu konuşmasını efendim.

HASAN ÇİLEZ (Devamla) – ...Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımıza, Başkan Vekillerimize, Başkanlık Divanımıza ve 28'inci Dönemde seçilen tüm milletvekillerimize başarılar diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çilez'e teşekkür ediyorum.

Şimdi, gündem dışı ikinci söz, deprem bölgesi Hatay'ın sorunları hakkında söz isteyen Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Güzelmansur'a aittir.

Buyurun Sayın Güzelmansur. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

2.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, deprem bölgesi Hatay'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat depremlerinin en yıkıcı etkilerini yaşayan, hiçbir hizmet almayan ve yaraları sarılmayan Hatay'ımızın sorunlarını konuşmak üzere gündem dışı söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, yüz otuz altı gün önce yaşadığımız depremde Hatay işte bu hâle geldi; taş üstünde taş kalmadı, şehir âdeta bir enkaz yığını, harabe ve bitik durumda. Medeniyetler kenti, hoşgörü kenti Hatay'ın bu hâlini boğazımıza düğümlenen hıçkırıklarla izliyoruz. Hatay bunu hak etmedi. 23 bin canımızı kaybettik, 1.857 kimliği belirsiz naaşımız var, yakınları tarafından aranan binin üstünde insanımızın ne ölüsü ne dirisi var, 302 bin aile de evsiz kaldı. Yıkılmayan ama hasar alıp girilmeyen evleri hırsızlar yağmıyor, depremde insanımızın şahsi eşyalarına yıkım ekipleri çöküyor, evdeki şahsi eşyaları yıkım ekipleri alıyor. Hasarsız evlerin olduğu arazileri, zeytinlikleri, tarım arazilerini de devlet kamulaştırıyor. "Depremde Hataylının elinde ne kaldı?" dersiniz koca bir hiç kaldı; insanımız yaşadığına bin pişman hâle getirildi, canından bezdirildi; bu kadim şehrin insanları hizmetten mahrum, kaderlerini terk edildi. Yirmi bir yıldır Hatay'a üvey evlat muamelesi yaptınız, depremde bari yapmayın dedik ama dinlemedik. Sessiz isyandayız, yeter artık diyoruz, yeter!

Şimdi, ben buradan öncelikli sorunlarımızı ve devlet kurumlarından beklentilerimizi sıralayacağım. Depremin üzerinden yüz otuz altı koca gün geçti, yüz otuz altı günde bir ilde barınma sorunu çözülmez mi arkadaşlar? Çözülüyor çünkü bu durumda bile insanlarımız arasında ayırım yapılıyor, konteynerler adil dağıtılmıyor; böyle vicdansızlık olur mu? AFAD ilçelerimiz arasında ayırım yapıyor; yapmayın, ayıptır, günahtır!

Dereler haşere ve sineklerin üreme yuvası oldu. Etraf yılanlarla doldu, çadırları yılanlar basıyor, insanlarımız çadırlarda yılan korkusundan uyuyamıyor. Kendinizi ve çocuklarınızı böyle bir ortamda yaşarken düşünebiliyor musunuz? Kendinize reva görmediğinizi Hatay halkına niye reva görüyorsunuz? Bu kadar aymazlık olur mu? Acilen derelerimizi temizleyin artık.

Deprem öncesine göre Hatay'da haşere ve vektör yuvası neredeyse 10 kat artarak 1 milyonun üzerine çıktı. Belediyelerimiz ilaçlamalarda yalnız bırakılıyor, şehrimizi sinekler ve haşere bastı. Bu haşerelere bir an önce müdahale edilmezse şehrimizde salgın hastalıklar kol gezecek. Müdahale için neyi bekliyorsunuz? Hatay'ı ötekileştirmekten bıkmadınız mı? Bakanlıktan ilaçlama için takviye destek bekliyoruz; belediyeyle ilgisi yok.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Haşereler temizlendi.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Hatay bugün deprem altında, her tarafı yıkık, hâlâ "belediye" diyorsunuz. Hatay'da her şeyini kaybetmiş, elinde bir evi veya zeytinliği ya da tarım arazisi kalmış, vatandaşın bu mallarına da kamulaştırma yoluyla devlet el koyuyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Haşere ilaçlama...

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Diğer sorularıma da cevap verin buradan.

Bunca hazine arazisi varken hangi vicdansızlıkla bir depremden sonra yuvası, ekmek teknesi elinden alınıyor? Bu kamulaştırmaları derhâl iptal edin, vatandaşın malından gözünüzü, elinizi çekin, afet konutlarını uygun hazine arazilerine yapın.

Moloz döküm sahalarının çoğunu mahalle yakınlarına kurdunuz. Kanserojen olan, ölüm saçan asbestli molozları yaşam alanlarımızdan, su kaynaklarımızdan derhâl uzaklaştırın; havamızı, suyumuzu, doğamızı zehirlemeye son verin.

Hatay Havalimanı 6 Şubattan beri kapalı. Şu havalimanının hâline bakın: Yağmurda sel basıyor, dört aydır kapalı; bu bir utanç vesikası, utanç. Ulaştırma Bakanına sesleniyorum: Havaalanını bir an önce ticari uçuşlara açın, Hatay'ı artık kendi içine hapsetmeyi bırakın, Hatay'ı yalnızlaştırmaya son verin.

Hatay'da Dörtöl Hastanesinin dışında ameliyat yapılan ve sezaryen doğum yaptırılan hiçbir hastane yok. Dörtölün kapasitesi de yetmiyor, insanlarımız Adana'ya sevk ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – İki buçuk saatlik yola hangi hamile, hangi hasta dayanabilir? Yeter artık, hastalarımızı, hamilelerimizi yollarda kaybetmek istemiyoruz. Sağlık Bakanına sesleniyorum: Defne Devlet Hastanesini artık tam kapasiteye çıkarın.

Son olarak talebim Gazi Meclisimizin siz değerli üyelerinden olacak. Deprem bölgesindeki vatandaşlarımızın elektrik, su ve doğal gaz faturalarının yıl sonuna kadar devlet tarafından ödenmesi için geçen hafta Meclis Başkanlığına bir kanun teklifi verdim. Depremzede insanımız manen, madden bitik arkadaşlar; hiçbir geliri yok, fatura ödeyecek durumları yok. AK PARTİ milletvekillerine sesleniyorum: Gelin, bu kanun teklifine “evet” deyin, bari yıl sonuna kadar faturaları devlet ödesin. Tüm kurumları göreve davet ediyorum, herkesi Hatay'a sahip çıkmaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güzelmansur.

Gündem dışı üçüncü söz, Kayseri'nin güncel konuları hakkında söz isteyen Kayseri Milletvekili Sayın İsmail Özdemir'e aittir.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

3.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kayseri'nin güncel konularına ilişkin gündem dışı konuşması

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kayseri hakkında gündem dışı konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında çalışmalarımızı takip eden aziz milletimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Kayseri tarih boyunca pek çok uygarlığa ev sahipliği yapmış, Anadolu'nun Türk milleti tarafından fethinin ardından ruh bulmuş, her dönemde adından söz ettirmiştir.

2023 verilerine göre 1 milyon 441 binin üzerinde nüfusa sahip olan Kayseri, ülkemizin önde gelen sanayi, ticaret, turizm ve tarım merkezlerinden biridir. 3 organize sanayi bölgemizde, 15 sanayi sitesinde 120 bine yakın vatandaşımız istihdam edilmekte ve Türkiye'nin endüstriyel gelişimine katkı sağlanmaktadır. 2022 verilerine göre Kayseri'de toplam 3 milyar 977 milyon 877 bin dolarlık ihracat gerçekleşmiş, bu rakamı daha yukarı çıkarabilmek için ise büyük bir azimle bugün de çalışılmaktadır.

Kayseri geçmişten günümüze kadar hep ticaretle anılan bir şehir olmuş, hâlihazırda bu potansiyel korunurken tarım ve turizm imkânları da gelişmeye devam edegelmıştır. Erciyes Dağı'nın imkân tanıdığı dağ, kış, yayla, spor ve kongre turizmi başta olmak üzere, tarihî kültürel yapısı ve yine Kayseri'nin Kapadokya vadisiyle olan bağlantısı şehrimizi önemli bir turistik merkez konumuna taşımaktadır.

Ayrıca Kayseri, Anadolu'da kurulan ilk şifahaneyi yani hastaneyi bünyesinde barındıran, Selçuklulardan kalma, o tarihten, itibaren günümüzde de kaliteli hizmet veren pek çok sağlık merkeziyle de öne çıkmaktadır. Ülkemizin geliştirdiği Covid-19 aşısının Kayseri'de bulunmuş olması şehrimizin sağlık anlamında sahip olduğu yüksek potansiyeli göstermektedir.

Sayın milletvekilleri, geride bıraktığımız haftalarda ülkemizin çok sayıda bölgesinde olduğu gibi Kayseri'de de yoğun yağışlar görülmüş, bazı yerlerde sel felaketleri yaşanmıştır. Yaşanan selden başta Bünyan, Pınarbaşı, Yeşilhisar, Yahyalı ve İncesu olmak üzere tarımın öne çıktığı ilçelerimiz etkilenmiş, çok şükür can kaybı yaşanmamış olsa da maddi hasarlar meydana gelmiştir. Bunun neticesinde ekili alanlar zarar görmüş, çiftçilerimizin büyük bir özveri ve sabırla yetiştirdiği mahsulü kayba uğramıştır. Bu şartlarda, çiftçilerimizin uğradığı zararın karşılanması adına, gerekli tespitlerin bir an evvel yapılarak destek sunulması ihtiyacı vardır.

Diğer yandan, geçtiğimiz şubat ayında Kahramanmaraş merkezli deprem felaketinde, afet bölgesine ilk yardıma koşan illerimizin başında Kayseri gelmiştir. Yaraların sarılmasında Kayseri, millî dayanışmayla üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmiştir; üstelik şehrimiz de depremden etkilenmiş ve il merkezimiz ile bazı ilçelerimizde çok sayıda binalar ve yerleşim yeri ağır hasar almıştır. Başta Sarız ilçemiz olmak üzere, ağır hasarlı yapıların yerine inşa edilecek yeni konutlar ve köy evleri için hemşehrilerimiz devletimiz tarafından atılacak adımları sabırla beklemektedir. TÜİK verilerine göre ülkemizde bina kat sayısı itibarıyla ilk sırada bulunan Kayseri'de, sağlam zeminlerin tespiti için mikrobölgeleme etütlerinin ivedilikle yapılarak yatay yapılaşmanın teşviki bir an evvel sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, ulaşım projeleriyle ilgili Kayseri'nin beklentileri yüksektir ve bunlar haklı taleplerdir. Kayseri'nin ülkemizin en önemli ulaşım yatırımlarından Ankara-Niğde Otoyolu'na eklenmesi hem şehrimiz hem de bölge ekonomisi adına önem arz etmektedir. Antalya-Kayseri Yüksek Hızlı Tren Hattı'nın da en kısa zamanda tamamlanarak hizmete girmesi, sadece ilimizin değil, Türkiye'nin turizm potansiyelini geliştirecektir.

Ayrıca, Erkilet Havaalanı Terminal Binası'nın bir an evvel tamamlanmasını da umuyoruz. Kayseri'nin artan nüfusunun yanında sanayi ve turizm potansiyelinin gelişimi ile mevcut havaalanımızın aynı zamanda askerî amaçlar için de kullanıldığı dikkate alındığında, vakit kaybetmeksizin ya Erkilet Havaalanı'ndaki pist sayısının artırılması ya da Kayseri'ye yeni bir havaalanının yapılmasının önemi kendini göstermektedir. Gerek yurt içi gerekse yurt dışı uçuş sayılarının yetersizliği de aynı kapsamda dikkate alınmalıdır.

Ayrıca, son dönemde varlığı keşfedilen bazı yer altı kaynaklarının ekonomimize kazandırılması hususunda da beklentilerimiz vardır. Kahramanmaraş depreminden sonra Sarız ilçemizde tespit edilen jeotermal kaynakla ilgili çalışmaların bir an evvel tamamlanarak kaplıca, seracılık ve ısınma gibi çok geniş bir sahadaki uygulama imkânları geliştirilmeli ve gerekli yatırımlar teşvik edilmelidir.

MHP olarak Kayseri'yle ilgili çalışmalarımızı gayretle sürdürürken, Cumhurbaşkanlığıyla, bahsettiğimiz konulardaki beklentilerin karşılanmasını da mutlaka gerçekleştireceğimizi ifade etmek isterim.

Bu vesileyle, sözlerime son verirken Gazi Meclisimizi de sevgi ve saygılarımla selamlarım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özdemir'e teşekkür ediyorum.

Şimdi, saygıdeğer milletvekilleri, sisteme giren ilk 20 milletvekilimize yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

İlk vekilimiz Sayın Ayhan Barut.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Hatay başta olmak üzere deprem bölgesindeki asbest tehlikesine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, depremde yıkılan binaların hafriyatlarından yayılan asbestlerin büyük sağlık felaketine neden olacağını uzmanlar avazı çıktığı kadar haykırdı. Araştırmalar gösteriyor ki maalesef Hatay başta olmak üzere çoğu deprem bölgesinde yüzde 90'larda asbest kalıntılarına rastlandı. Ayrıca, yaz döneminin gelmesiyle beraber toz dumanının artması tehlikeyi daha büyük bir boyuta taşıdı. Enkazların kaynak sularına karışmasının engellenmesi ve yaşam alanlarından uzak alanlara taşınarak tehlikenin boyutuyla ilgili tedbirlerin alınması gerekmektedir ancak üzülerek görüyoruz ki iş bilmez iktidar depremde olduğu gibi asbest tehlikesi için de hiçbir önlem almadı. Depremde enkaz altında bırakan AKP Hükümeti, şimdi de asbest tehlikesiyle bölge halkını göz göre göre ölüme sürüklüyor.

Enkaz kaldırma ihaleleri kime verildi, enkaz taşıma işlemleri sırasında yeterli tedbirler alındı mı; bunların hepsi muamma. Bu konuda acilen yeterli önlem...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Mustafa Adıgüzel, buyurun.

2.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, millî eğitimdeki sorunlara ve ÇEDES Projesi'ne ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Millî eğitimde fiziki koşulların, okulların fiziki koşullarının yetersizliği yanında, atama bekleyen öğretmenleri sıkça dile getirdik. Ayrıca, okullarda sağlık personeli açığını, temizlikçi ve güvenlikçi açığını sık sık dile getirdik. Okulların çevresi uyuşturucu tehlikesiyle dolu, güvenlikçi açığı var.

Pandemi dönemini geçirdik, koca bir pandemi dönemi boyunca -şimdi de kızamık tehlikesi var- sağlık personeli açığını dile getirdik fakat bunlarla ilgili hiçbir gelişme sağlamayan Hükümet son dönemde, şimdi bir de ÇEDES Projesi'yle, sağlıkçı, güvenlikçi ve temizlikçi açığını gidermek bir yana, başka bir manevi danışmandan bahsediyor. Zaten Millî Eğitim Bakanlığı kendi görevini vakıflarla, derneklerle ve şimdi de Gençlik ve Spor Bakanlığıyla, Diyanet İşleri Başkanlığıyla paylaşmaktadır, âdeta kendi yetkisini, paralel yapı hâline getirerek, görev bakımından bunlarla paylaşmaktadır. Buradaki amacı nedir? Yani öğrencilerin hangi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hasan Öztürkmen, buyurun.

3.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, 6 Şubat depreminde en çok hasar gören Gaziantep'in İslâhiye ilçesine bağlı Kırıkçalı köyündeki elli yıllık bağların, fıstık ve zeytin ağaçlarının toplu konut yapılması bahanesiyle yerle bir edilmesine ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat depreminde en çok hasar gören Gaziantep'in İslâhiye ilçesindeki Kırıkçalı köyünde elli yıllık bağlar, fıstık, zeytin ağaçları toplu konut yapılması bahanesiyle yerle bir edilmektedir. Zaten depremde varını yoğunu kaybetmiş olan köylünün kazanç kaynağı da bu şekilde elinden alınmış olmaktadır. İşin enteresan tarafı, bölgede konut yapımına çok daha uygun ve ziraata elverişli olmayan yerler varken burada hazır elli yıllık bütün bağların, fıstık ve zeytinin sökülmesinin -oradaki köylülerin beyanıyla- bölgedeki tek göçmen köyü olmasından kaynaklı olduğunu ve kendilerine sahip çıkılmadığını düşünmektedirler. Bu nedenle, bu konuyu ilgililerin dikkatine sunuyorum ve bir an önce buna, bu hukuksuzluğa son verilmesini talep ediyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Orhan Sümer...

4.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, açıklanan asgari ücrete ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Birçok sendika asgari ücret beklentisini açıkladı, milyonlarca emekçinin gözü kulağı saraydan gelecek haberdeydi. Asgari ücret ise son beş yılda toplam kırk bir ay açlık sınırının altında kaldı yani asgari ücretli çalışanlar yüz günün seksen üçünde açlık sınırını dahi görmedi.

Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik durum bellidir. Bu şartlarda, bugün açıklanan 11.402 TL asgari ücretle yaşamak mümkün değildir. Türkiye'de neredeyse her 10 işçiden 6'sı asgari ücretle çalışıyor. Hayat pahalılığı bu kadar artmışken, gıda ürünlerine her gün zam üzerine zam gelirken asgari ücrete göstermelik değil, ihtiyaca yönelik artış sağlanmalıdır. Esnafın, asgari ücretlinin, emeklinin, işçinin, memurun, öğrencinin sırtındaki asıl yük ise saray iktidarındır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Baltacı...

5.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, iki hafta önce yaşanan sel felaketinden etkilenen Azdavaylıların zararlarının son kuruşuna kadar karşılanması ve canlarını ve mallarını korumaya dönük her türlü tedbirin bir an önce alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İklim krizine karşı ne iktidar ne iktidarın belediyeleri kalıcı önlemler almıyorlar. 2021, 2022 yıllarında yaşanan sel felaketlerinde sayısız bakanın, bakan yardımcısının, iktidar temsilcisinin ziyaret edip sözler verdiği Azdavay iki hafta önce bir kez daha bu kâbusla karşı karşıya kaldı. Aynı dereler taşıtı; aynı iş yerlerini, aynı binaları su bastı. Hasar tespiti sonucu 40 iş yeri, 22 ev, 12 depo, 12 araç yaklaşık 3 milyon lira zarar olduğu belirlenmesinde rağmen AFAD şimdi de vatandaşlarımızın bu zararını karşılamayacağını söylüyor. İçişleri Bakanına ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanına çağırımdır: Azdavaylıların zararı son kuruşuna kadar karşılanmalı, canlarını ve mallarını korumaya dönük her türlü tedbir bir an önce alınmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Metin İlhan...

6.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'de çevreye zarar veren altın madenciliği faaliyetlerine ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Altın madenciliğinin, arama faaliyetlerinden çıkarılmasına kadar, toprak, hava, gürültü, yer altı ve yüzeysel su kirlilikleri, flora tahribatı ve atık yönetimi gibi gerek çevresel ve gerekse de toplumsal anlamda birçok olumsuz etkilere sebep olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Seçim bölgem olan Kırşehir'de başta birinci derece doğal sit alanı olan Seyfe Gölü olmak üzere, Karacaören, Boztepe, Çimeli, Körpınar, Karahıdır ve benzeri birçok yerde fizibilite ve altın arama çalışmaları hız kesmeden devam etmektedir. Ekolojik hassasiyeti hiçe sayarak arama faaliyetlerinde bile doğaya ve yaşam alanlarına zarar veren bu firmalar şunu bilsinler ki Kırşehir sahipsiz değildir. Karşılarında çok büyük bir toplumsal tepki bulacaklardır. Ayrıca, demokratik tepki yollarını kullanarak Kırşehir'in her hakkının yakinen takipçisi olacağımızdan hiç kimsenin şüphesi olmasın. Kimse Kırşehir'in doğasına ve yaşam alanlarına zarar veremez, buna asla müsaade etmeyiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ömer Fethi Gürer...

7.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, değişen hava koşullarıyla oluşan sel ve dolu felaketlerinin üreticiler için büyük kayıplara neden olduğuna ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizde ani değişen hava koşullarıyla oluşan sel ve dolu felaketleri üreticiler için büyük kayıplara neden olmaktadır. Çiftçi Kayıt Sistemi'ne dâhil olsun olmasın, tüm çiftçilerin bu bağlamda zararları karşılanmalıdır. TARSİM'de sigorta yaptırmamış olan çiftçilere de doğrudan Cumhurbaşkanlığı tarafından destek verilmelidir. Niğde bölgesinde patates başta olmak üzere domates ve fasulye üreticileri de son sellerden ve dolu yağışından etkilenmiştir. Bir an önce üreticilerimizin mağduriyeti giderilip bu bağlamda verilecek destekle yeniden ekim yapmalarının yolu açılmalıdır. Bunun yanı sıra ülkemizdeki değişen hava koşullarıyla oluşan zararlara karşı öngörü geliştirilmeli, meteoroloji bu konuda uyarılarını daha erken yapmalı, çiftçilerin uğrayacağı zararların gıda güvenliliğini riske sokacağı unutulmamalıdır. Bu bağlamda yapılacak çalışmaların da geciktirilmeden yapılması şarttır.

BAŞKAN – Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu...

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, açıklanan asgari ücrete ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Asgari ücret açıklandı, 11.402 lira. Asgari ücret yetersizdir. Neden? Bakın, evli bile olmayan, bekâr bir çalışanın yaşama maliyeti 13.439 lira iken asgari ücret 11 bin küsur civarında. Enflasyonun son bir yıl içinde yüzde 180'leri bulduğu bir ortamda bu asgari ücret neye yarar? Ekmeğe, suya, elektriğe, temel gıda maddelerine aşırı zamların yapıldığı bu ortamda asgari ücretli nasıl geçinsin? Kiraların 4-5 kat arttığı, ev sahibi-kiracı kavgalarının ayyuka çıktığı ve iktidarın geçici ve gerçeklik dışı çözümler ürettiği bir zaman diliminde asgari ücretli nasıl ev kiralsın, nasıl yaşasın? Zembereği boşalmış, yamalı bohçaya dönmüş bütçenin halka, asgari ücretliye faturası işte budur.

BAŞKAN – Sayın İlhami Özcan Aygun...

9.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Stajyer ve çırakların ilk işe başlama tarihi emeklilikte başlangıç olarak kabul edilmediği için yaklaşık 1,5 milyon stajyer ve çırak mağduriyet yaşamakta, emeklilik tarihleri uzamaktadır. Mesleki eğitim gören öğrencilere, yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrencilere ise iş kazası ve meslek hastalığı sigortası uygulanmaktadır. Ancak bu dönem yaşlılık, mağluliyet ve ölüm gibi riskleri kapsamadığı için sigorta kolları kapsamı dışında kalmaktadır. Bu konuda yasa teklifi verdim; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda değişiklik yapılarak stajyer ve çırakların emekli olmasını sağlıyoruz. İlk işe başladıkları tarihi emeklilik hesabına dâhil ediyoruz. Ayrıca geriye dönük borçlanma hakkı veriyoruz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak seçim öncesi meydanlarda verdiğimiz vaatleri teker teker hayata geçiriyoruz. Biz şimdiden iktidar partisinden destek bekliyoruz.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hüseyin Yıldız, buyurun.

10.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, açıklanan asgari ücrete ilişkin açıklaması

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, asgari ücret 11.402 TL olarak açıklandı. Ben burada asgari ücretle çalışan bütün arkadaşlar adına Sayın Cumhurbaşkanına bir soru sormak istiyorum: TÜRK-İŞ'e göre tek bir kişinin yani bekâr bir adamın toplam yaşama maliyeti 13.439 lirayken -tekrar ediyorum, 13.439 lirayken- asgari ücretle çalışan, 11.402 lira alan, 2 çocuğu varsa, ev kirası varsa, eşi çalışmıyorsa nasıl geçinecek? Biz hepimiz şunu bekledik Sayın Cumhurbaşkanından: Seçimden önce "Gelir gelmez memur ücretini en az 22 bin lira, asgari ücreti en az 17 bin lira yapacağım." demişti. Bu, ne demektir? Halkımızı kandırıyor.

Bir an önce asgari ücretin tekrar değerlendirilip 15 bin lira olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Sibel Suiçmez, buyurun.

11.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, bireysel silahlanmaya ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – İki sene önce İstanbul'dan tatil için geldiği Trabzon'da ziyaretine gittiği dedesinin köydeki bahçesinde başına isabet eden katil mermi nedeniyle 15 yaşındaki Emir Yuşa Atıcı'yı kaybetmiştik. Bugün de 10 Haziranda evinin bulunduğu sitedeki çocuk parkında oynarken başına isabet eden katil mermi nedeniyle tedavi gören 9 yaşındaki Kerem Can Özdemir'i Trabzon'da toprağa verdik. Olaydan hemen sonra gittiğim hastanede "Oğlumun suçu parkta oynamak mıydı?" diye haykırın acılı annenin yakarışları hâlâ kulaklarımda. Her iki olayda da zanlılar bulunamadı. Giden, çocukların hayatı; kalan ise acıdan perişan aileler, bir de bizdeki utanç. Bireysel silahlanmanın önlenmesi, bu olaylarda zanlıların tespiti ve daha ağır cezalandırılmaları için acil eylem planını hazırlamak üzere İçişleri Bakanını göreve davet ediyorum. Çocukların yaşam haklarını oyun parklarında bile koruyamıyorsak soru şu: Katil sadece kurşunu atan mıdır? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İnan Akgün Alp, buyurun.

12.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'a seçimlerde yapılması vad edilen 500 yataklı devlet hastanesine ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçen hafta Kars'ın Kağızman ilçesinin bazı köylerinin su sorunlarını dile getirmiştik, hemen ertesinde su hatlarının tamirine başlanmış; köy halkının yüce Meclise teşekkürlerini öncelikle arz ediyorum.

Karşılar olarak aynı duyarlılığı Sayın Sağlık Bakanından da bekliyoruz. Arkadaşlar, bu Kars'a yapmayı taahhüt ettiğiniz 500 yataklı devlet hastanesinin görseli, bu da seçimden on bir gün önce temelini attığınız hastanenin görseli. Sadece 2 metrelik bir çukur kazdınız, arkanızı dönerek gittiniz. Sayın milletvekilleri, Kars'ta insanlar hasta olduğunda Erzurum'a gitmek zorunda kalıyor. Sabah beşte yola çıkıyor, sadece şanslı olanlar geri dönebiliyor. Bugüne kadar yüzlerce hastamızı Erzurum yollarında kaybettik; hasta yakınları Erzurum hastanelerinin bahçesinde yaz kış sabahlamak zorunda kalıyor. Madem siz daha inşaat ruhsatı bile yokken seçim öncesi bu temeli kazdınız, bu hastane inşaatına bir an önce başlanmasını bütün Kars halkı adına talep ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Cemalettin Kani Torun, buyurun.

13.- Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'un, yeniden başlayan Astana görüşmelerine ilişkin açıklaması

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugünkü haberlerde, Astana görüşmelerinin yeniden başladığını öğrendik. Biliyorsunuz, 2016 yazından beri başlayan ve devam eden bu görüşmelerde Türkiye özellikle Halep'in ve Guta'nın boşaltılması konularındaki geri adımı yüzünden ciddi mevzi kaybetti ve o dönemde 1,5 milyon ek sığınmacı Türkiye'ye geldi. Şimdi, görüşmeler yeniden başladığında yeni Dışişleri Bakanından ve ekibinden beklentimiz, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2015'in 18 Aralığında aldığı 2254 sayılı Karar'ın uygulanması ve mültecilerin ülkelerine güvenli dönüşleri. Bunun için de uluslararası güvence konusunda ağırlık koymaları gerekmektedir; aksi takdirde Türkiye, mülteci sorununu başka türlü halledemez.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Ali Gökçek, buyurun efendim.

14.- İstanbul Milletvekili Ali Gökçek’in, Cumartesi Annelerinin mücadeleden vazgeçmeyeceklerine ilişkin açıklaması

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumartesi günü Taksim’de Cumartesi Annelerinin yanıdaydık. Cumartesi Anneleri tam yirmi sekiz yıldır kayıpları için mücadele ediyor. Bu annelerin tek bir isteği var: Evlatlarının akıbetinin açığa çıkarılması ve faillerinin yargılanması. Ancak, iktidarın, adalet isteyen bu annelere karşı verdiği cevap ise yine gözaltı oldu. Anayasa Mahkemesinin kararına rağmen Cumartesi Annelerine meydanları yasak edenlere, anneleri gözaltına alanlara, özellikle de yeni İçişleri Bakanına sesleniyorum: Kendinize selefınızı örnek almayı bırakın ve Anayasa’yı açıkça çiğneyen Galatasaray yasağına son verin. Siz istediğiniz kadar gözaltına alın, meydanları yasaklayın; bu analar bu mücadeleden vazgeçmeyecek, dokuz yüz elli bir haftadır olduğu gibi yarın da adalet arayacaklar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Ali Fazıl Kasap, buyurun.

15.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap’ın, 2023 Türkiye’inde hastaların tedavi olamadığına ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2023 Türkiye’inde hastalar tedavi olamıyor. MS hastaları, epilepsi hastaları, kanser tedavisi gören binlerce hasta ilaca erişimde çok ciddi sıkıntılar yaşıyor. En son, MS hastaları için altı ayda bir kullanılan ve hastanın hayat konforunu düzenleyen, hastanın yemesini, içmesini, yürümesini kolaylaştıran ilacı SGK geri ödeme kapsamından çıkardı ve bu hastalar mağdur. Bu vicdansız kararları alanların acaba yakınları yok mu?

Ayrıca daha önce de Sayın Bakanın dile getirdiği SMA hastalarının yedi aydır bekledikleri tedavi onaylanmadı; hâlâ hastalar ölüyor, hâlâ hastalar mağdur ve sosyal medyadan, cami önlerinde, şurada burada para toplayarak... İnsanları bu konuma getirmek vicdana sığar mı? İnsanlarımızı ölüme mahkûm ediyorsunuz.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Ali Karaoba, buyurun.

16.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba’nın, Uşak halkının Uşak Havalimanı’nın stokaj havalimanı olarak tahsis edilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOKA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Uşak ilimiz 377 bin nüfusuyla üvey evlat olmadığını hissetmek istiyor. 1998 yılında açılan havalimanımız 2011 yılında, Zafer Havalimanı’nın gölgesinde bırakılarak uçuşlara kapatılmıştır. Uşak Havalimanı’nın bir an önce uçuşa açılması ticarete katkısı açısından çok önemlidir, eğer uçuşa açılmayacaksa da stokaj havalimanı olarak tahsis edilmesini istiyoruz. Hava tugayını Kütahya’ya, helikopter birliğini Isparta’ya kaptıran Uşak, stokaj havalimanını kaptırmak istemiyor; gereğinin yapılmasını Uşak halkı adına talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Selçuk Özdağ, buyurun.

17.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ’ın, 17 Haziran 2015 tarihinde ebediyete intikal eden 9’uncu Cumhurbaşkanı ve eski Başbakanlardan Süleyman Demirel’e ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Türkiye’nin 9’uncu Cumhurbaşkanı ve eski Başbakanlardan Süleyman Demirel, 17 Haziran 2015 tarihinde ebediyete intikal etti. Bu vesileyle merhum Cumhurbaşkanımıza rahmet, ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum. 6 defa giden, 7 defa gelen bir devlet adamıydı. Devlet yönetimi ve siyasetin işleyişi konusundaki ciddiyeti, yasalara ve teamüllere olan bağlılığı takdirle hatırlanmaktadır. Bir vesileyle “Efendim, derin devlet nedir?” sorusuna karşılık, “Derin devlet, normal devletin raydan çıkmış hâlidir.” diyerek aslında devlet yönetiminde uzunca bir süredir yaşadığımız acı gerçekliği veciz bir şekilde ifade etmişti. Demokrasi tarihimize geçmiş birçok beyanatı olan merhum Demirel’in yine “Birtakım yürüyüşler oluyor diye asabınız bozulmasın, yürümekle sokaklar eskimez.” Sözü, esasen demokrasiye olan bağlılığını ve iktidarların tahammüllü olmasını özetleyen veciz bir beyanıydı. 12 Eylül askerî darbesinin lideri Kenan Evren’in, Ekim 1985’te kendisine karşı söylediği ağır sözlerle karşılık “Kendi ülkemde menfada, sürgünde değilim, kendi ülkemde gözden düşmüş de değilim, şu anda kendimi savunma ihtiyacında da değilim. Benim Türkiye dâhilinde istediğim yere gitmeme mâni bir kanun hükmü de yoktur.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Adem Yıldırım, buyurun.

18.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım’ın, son dönemlerde yapılmak istenen eylemlere ve yürüyüşlere ilişkin açıklaması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Evet, teşekkürler Başkanım.

Milletimiz, 14 Mayıs ve 28 Mayıs’ta seçimini yapmıştır. Millet iradesi tecelli etmiş ancak millet iradesini kabul etmek istemeyen, milletin değerlerini hor gören birtakım gruplar, ülkede yeni bir siyasi çatışmanın arayışı içerisinde. Son dönemlerde milletimizin örfüne, âdetine, inancına, geleneğine ve açıkça Anayasa’ya aykırı bir şekilde eylemler ve yürüyüşler yapılmak istenmektedir. Bu tür yaklaşımları Anayasa’mızın 10’uncu, 11’inci ve 34’üncü maddeleri kapsamında değerlendirdiğimizde, böyle bir eylem ve yürüyüşün yasal bir dayanağının olmadığına dikkat çekmek istemişim.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Necmettin Çalışkan, buyurun efendim.

19.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan’ın, Hatay’da deprem sonrası yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Hatay, deprem felaketini en büyük acıyla yaşamış bir şehirdir. Bu açıdan, bu acılar taze olduğundan bunun hem Meclis hem Hükümet hem de halkımız tarafından sürekli gündemde tutulması önemlidir. Hatay’da çok acil sorunlar içerisinde öncelikli olarak salgın hastalıkların yayıldığı, su ve gıda sorununun yoğun olduğu, sağlık hizmetinin yeterince alınamadığı, rızasız kamulaştırma yapıldığı, halkın psikolojik desteğe fazlasıyla muhtaç olduğu, halkın kira yardımını almadığı ve ulaşım sorununun, Belen tüneli sorununun fazlasıyla yaşandığı bir dönemde... Bunun dışında, Hatay Havalimanı’nın acilen faaliyete geçmesi, bütün bunlarla beraber öğretmen atamalarında deprem bölgesindeki adaylara öncelik tanınması, İskenderun Teknik Üniversitesi ve Mustafa Kemal Üniversitesi’ndeki öğretim üyelerine geliştirme ödeneğinin acilen verilmesi, son olarak da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Mehmet Güzelmansur, buyurun efendim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yok, yok.

BAŞKAN – Peki.
Sayın Murat Çan...

20.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, 20 Haziran Birleşmiş Milletler Dünya Mülteciler Günü'ne ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Sayın Başkan, bugün 20 Haziran Birleşmiş Milletler Dünya Mülteciler Günü. Düzenli - düzensiz, yasal- yasa dışı; her ne şekilde olursa olsun bir insan; doğduğu, yaşadığı toprakları, vatanını terk ediyorsa bunun en temel sebebi emperyalizmdir yani paylaşım savaşıdır, rant savaşıdır.

Emperyalizmin yarattığı bu savaştan Türkiye'nin payına düşen nedir? Mülteci, sığınmacı, kaçak, kayıtlı-kayıtsız yaklaşık 7 milyon yabancı. BOP Eş Başkanlığını sözüm ona şeref madalyası gibi göğsüne takıp emperyalizmin kirliliğine oyununa çanak tuttu BOP Eş Başkanı, hizmetkârlığını yaptı; namus bellediğimiz sınırlarımız kevgire çevrildi, yetmedi, parayı verene vatandaşlık satıldı. Eğer bugün ülkemizde düzensiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum saygıdeğer milletvekilleri.

Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk sözü İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Erhan Usta'ya veriyorum.

Buyurun Başkanım.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kurtuluş Savaşı'mızın henüz başında...

BAŞKAN – Süreniz iki dakika efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – İki dakika mı Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Evet.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yeni uygulama var galiba.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Evet, daha önce üç dakika üzerinde bir mutabakat vardı.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani bunu... Neyse, bugün uygulamanıza bakalım ama daha sonrasında herhâlde bir konuşmak lazım.

BAŞKAN – Efendim, iki dakika vereceğim, uygun görürsem bir dakika da ilave edeceğim sonrasında.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teamül üç dakika Sayın Başkan.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Eski köye yeni âdet Sayın Başkanım, olur mu öyle şey?

ERHAN USTA (Samsun) – Süreyi baştan alabilir miyiz Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun.

21.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Dönem Birinci Yasama Yılı'nın Başkanlık Divanına, yeni seçilen milletvekillerine ve Meclis çalışanlarına hayırlı olmasına, İYİ Parti olarak yeni yasama döneminde de üzerlerine düşen görevi yerine getireceklerine, UEFA Avrupa Şampiyonası 2024 elemelerinde Galler'i 2-0 yenerek liderliğe yükselen Millî Takım'a, açıklanan asgari ücrete ve yapılması gereken yapısal reformlara ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, Kurtuluş Savaşı'mızın henüz başında, kurulduğu 23 Nisan 1920'den beri Millî Mücadele'mizin ve demokrasimizin sarsılmaz beşiği olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Dönem Birinci Yasama Yılı'na başlamış bulunmaktayız. Yeni yasama yılının milletimize, milletvekillerimize, Meclis çalışanlarımıza hayırlı olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Ayrıca, Sayın Başkan sizi, Grup Başkan Vekili seçilen arkadaşlarımızı, tekrar ve yeni seçilen milletvekili arkadaşlarımızı da tebrik etmek istiyorum.

Biz İYİ Parti olarak milletimiz tarafından üzerimize yüklenen muhalefet sorumluluğu gereği vatandaşlarımızın çıkarlarını gözetmeye ve çözüm odaklı siyaset üretmeye yeni yasama yılında da devam edeceğiz. Milletimizin sandıkta verdiği mesajı eksiksiz analiz ederek geleceğe daha güçlü hazırlanacağımızdan kimsenin şüphesi olmasın. Mücadele gücümüzden ve milletimize olan hizmet aşkından bir adım geri atmadan, daha güçlü, daha demokratik ve daha müreffeh bir Türkiye'ye ulaşma ülkümüzden ayrılmadan kararlılıkla çalışmayı sürdüreceğiz.

Türkiye'nin muasır medeniyetler seviyesine çıkmasının yolu muhakkak ki demokrasidir, demokrasinin yoluysa milletin iradesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Bu doğrultuda, Meclisin etkisizleştirilmemesi için verdiğimiz mücadeleyi yeni dönemde de devam ettireceğiz. Başkanlık sistemiyle beraber Meclisin düşen etkinliğini el birliğiyle artırmak için denetleme mekanizmalarına önemle eğilmemiz gerekmektedir.

Yeni dönemde takipçisi olacağımız diğer önemli hususlar ise herkes için özgürlük, herkes için barış, herkes için adalet, herkes için huzurlu ve güvenli bir gelecek yaratma çabasıdır. Hükûmetten de tahakküm kurmak yerine ortak aklı gözetmeyi, baskı oluşturmak yerine özgürlük alanlarını genişletmeyi, yüksek sesle kalp kırmak, kızarak ötekileştirmek yerine birleştirerek büyütme hassasiyetini görmeyi arzuluyoruz.

Bu temennilerle, tekrar, 28'inci Dönemin Gazi Meclisimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Avrupa Şampiyonası elemelerinde, biliyorsunuz, Millî Takım'ımız, Galler'i 2-0 yenerek liderliğe yükselmiştir; Millî Takım'ımızı, teknik kadroyu tebrik ediyorum. Aynı zamanda, maça ev sahipliği yapan memleketim Samsun'u ve desteğini Millî Takım'ımızdan bir an olsun esirgemeyen Samsunlu hemşehrilerimi de bu anlamda kutlamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika ilave ediyorum Değerli Başkan.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, asgari ücret 11.400 lira olarak açıklandı. Şimdi, aslında, baktığımızda, tabii, şu anda açlık sınırı 10.362 lira. Bu, asgari ücretin yürürlüğe gireceği temmuz ayında muhtemelen, işte, açlık sınırında bir asgari ücret olacak. Tabii, asgari ücret bizde neredeyse artık yaygın, hatta ortalama ücret hâline gelmiştir. Normal, Avrupa Birliği ülkelerinde çalışanların yüzde 8'i, 9'u asgari ücretten maaş alırken bizde asgari ücret veya bir tık üzerinde ücret alanların oranı yüzde 60 civarındadır. Dolayısıyla, yoksulluk sınırının 1/3'ü oranında olan bu asgari ücretin yeterli bir asgari ücret olmadığı çok net bir şekilde ortadadır.

Diğer bir husus, tabii, esas olan asgari ücretin artırılması kadar ekonominin genelindeki ücretler seviyesinin de asgari ücret nispetinde artırılması gereğidir; bu da yapısal reformlardan geçer, üretimin teknolojik altyapısının güçlendirilmesinden geçer, daha yüksek katma değerle üretim yapmaktan geçer. Bu anlamda da Hükûmetin yapması gereken çok iş olduğunu buradan ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay.
Süreniz iki dakikadır.
Buyurun Başkanım.

22.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 14 ve 28 Mayıs'ta yapılan seçimlere, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ikinci dönemine; seçilen milletvekillerini, Meclis Başkanını, Başkanlık Divanını ve Komisyonların Başkanlık Divanlarını ve üyelerini kutladıklarına, bu dönemin istikrar ve güven içinde Türk ve Türkiye Yüzyılı hedefine ulaşma dönemi olduğuna ve milletin kendilerinden hizmet beklediğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.
Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

14 Mayıs'ta yapılan Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği genel seçimleri ile 28 Mayıs'ta yapılan Cumhurbaşkanlığı ikinci tur seçimleri, Türk siyaseti ve demokrasimiz bakımından tarihî bir nitelik taşımaktadır. Türk demokrasi ve siyaset tarihinde 2 türlü bir seçim ilk örneği yaşanmış, seçime katılım oranının yüksekliği ve sergilenen demokratik olgunluk ve şuurla bütün dünyaya demokrasi dersi verilmiştir. Türk milleti, 14 ve 28 Mayıs'ta tercihini istiklal, istikbal ve istikrardan yana kullanmış, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine yeniden güçlü bir destek vermiştir. Seçimlere katılım nispetinin yüksekliği, bu katılımın Meclisteki temsiliyete büyük oranda yansımaları, Meclisimizin çoğulcu ve uzlaşmacı yapısı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin demokratik ve fonksiyonel özelliğini pekiştirmiştir. 14 Mayıs ve 28 Mayıs seçimlerinde Türkiye kazanmıştır; kazanan, 85 milyon Türk vatandaşdır ve aynı zamanda aziz milletimiz "lider ülke Türkiye" ülküsüne destek vermiştir. Seçimler tam bağımsız, büyük ve güçlü Türkiye hedefimiz doğrultusunda Türkiye'nin daha da büyümesi, güçlenmesi ve kalkınması; mücadelemizin kararlılıkla sürdürülmesi bakımından da önem arz etmektedir.

28 Mayıs'ta gerçekleşen Cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci tur oylamasına göre Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 13'üncü Cumhurbaşkanımız olarak yeniden seçilmiştir ve seçimden altı gün sonra Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından belirlenen Bakanlar Kurulu da 3 Haziran'da görevine başlamıştır ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 2'nci dönemi de resmen başlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun Başkanım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Cumhurbaşkanımız ve Bakanlar Kurulu üyelerini kutluyor, başarılar diliyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Dönem Birinci Yasama Yılı'nın başlamasını müteakiben sırasıyla yemin töreni, Meclis Başkanının seçimi, komisyon seçimleri ve Başkanlık Divanının teşekkülü gerçekleşmiştir. Öncelikle, seçilen tüm milletvekili arkadaşlarımızı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak seçilen Sayın Numan Kurtulmuş'u, Meclis Başkanlık Divanı üyelerini ve komisyon başkanlarını ve üyelerini kutluyoruz. Sayın Başkan, zatîalinizi de yeni göreviniz münasebetiyle kutluyorum.

Önümüzdeki dönem, istikrar ve güven içinde Türk ve Türkiye Yüzyılı hedefine ulaşma dönemidir. Seçimler geride kalmıştır. Siyaseti kör dövuşüne çevirmemek gerekmektedir. Milletimiz bizden hizmet beklemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sosyal ve ekonomik meselelerin ele alınması amacıyla yasama faaliyetlerimiz de hızlanacaktır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Değerli Başkan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sağ olun efendim.

Şimdi söz sırası Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Daniş Beştaş'ta.

Buyurun Başkanım.

23.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Grup Başkan Vekillerinin yerinden konuşma sürelerinin üç dakikayla sınırlandırılmasına, 20 Haziran Dünya Mülteciler Günü'ne, açıklanan asgari ücrete ve Kürt diline, kültürüne yönelik yasakları asla kabul etmediklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yalnız üç dakika sınırlamanızı kabul etmediğimizi ifade etmek istiyorum, bu bir teamüldür yani en azından geçmiş dönemde asgari beş dakika, çok daha uzun sürelerde konuşuyorduk; umarım Meclis Başkan Vekili olarak ilk günden sözlerimizi kırmazsınız, üç dakikada "Mikrofon kapandı." demezsiniz, bunu iletmış olayım.

Bugün Dünya Mülteciler Günü, 20 Haziran. Gün ne hatırlatıyor? Savaşlar, çatışmalar ve artan yoksulluk nedeniyle göç dalgası büyürken milyonlarca mülteci, siyasetin geri gönderme tartışmaları arasında sıkışmış durumda. Milyonlarca insan, bu kıskacın arasında yaşam mücadelesi veriyor; teknelerde, botlarda yitip giden hayatlar, ırkçı saldırıların hedefi olup yaşam mücadelesi veren, istismar mağduru olup hayatın dışına itilen, ucuz iş gücüyle emeği sömürülen milyonlarca mülteci için farkındalık çalışması oldukça önemli. Bu, derin bir insan hakları sorunu, onlara bu gözle bakmak zorundayız; devlet politikalarının esiri ve savaşın mağduru olan mülteciler, sığınmacılar için hak temelli yaklaşım ve güvenli bir yaşam sunmak tüm insanlık ailesinin görevidir.

Asgari ücret bugün açıklandı, 11.402 lira. Bu rakamı kabul etmiyoruz; bu, bir sefalet ücretidir. Ülkede çalışanların yarısından fazlası, asgari ücretle çalışıyor ve maalesef bu parayla milyonlarca yurttaş açlığa ve yoksulluğa mahkûm edilmiş oluyor. Yoksulluk sınırı 34 bin lira sınırında; bir ailede, anne ve baba çekirdek ailede yaşasa bile yoksulluk sınırının altında kalıyor. Biz Yeşil Sol Parti olarak en azından 16.250 lira olması gerektiği yönündeki görüşümüzü dün, evvelki hafta da kamuoyuyla paylaşmıştık. "Her emekçiye insanca bir ücret." diyoruz ve açıkçası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – AKP-MHP iktidarı, Türkiye'yi bir asgari ücret ülkesine dönüştürmüş durumda, bunu kabul etmiyoruz.

Serhed Kültür ve Sanat Derneğinin organizasyonunda Tatvan Belediyesi Kültür Merkezi'nde bugün oynanması planlanan ŞanoWan'ın "Haylo Disa Tevlihev Bu" oyunu, Tatvan Kaymakamlığı tarafından hiçbir gerekçe gösterilmeden iptal edildi. Dernek, buna ilişkin yaptığı açıklamada "Bu yasak, Kürt halkına getirilmiş bir yasaktır. Karşılaştığımız bu ve buna benzer yasaklar tarafımızca yok hükmündedir. Bu yasak ve sansürler karşısında hangi koşulda olursa olsun dilimizi ve kültürümüzü temsil etmeyi, sanatımızı icra etmeyi sürdüreceğiz." dedi. Evet, yasaklamalar maalesef yeni dönemde de hız kesmeden devam ediyor. Kürt diline, kültürüne yönelik yasakları asla kabul etmedik, dilimizi kullanmaktan da vazgeçmeyeceğiz, dilimizle sanat

yapmaya da devam edeceğiz.

Sayın Başkan, bugün Dişhekimleri Odası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, bu teşekkürünüzü kabul edemeyeceğim çünkü daha bitmedi sözlerim.

BAŞKAN – Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, lütfen ilk günden böyle bir şey yapmayın yani şu anda benim iletmem gereken 2 konu daha var. Zaten uzatmak gibi bir derdimiz yok ve bu teamülü yıllardır, on yıllardır bu Meclis sürdürüyor yani ilk günden bunu yapmayın derim. Akşam Meclis Başkanıyla da toplantımız var, bunu özellikle de söyleyeceğiz.

BAŞKAN – Efendim bunu... Değerli Başkan, ben konuyu anladım. Bu konuyla ilgili yarın isterseniz... Bugün adaletli bir uygulamayı herkese eşit yaptım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hayır, arkadaşlara da söz verin.

BAŞKAN – Size de eşit davranayım, yarın bu konuyu tekrar bir teşekkür edelim. Olur mu?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Onlara da verin.

BAŞKAN – Ben izin verirsiniz herkese aynısını verdim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani eğer Grup Başkan Vekilleri desteklemiyorsa söylesinler, buyursunlar.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır efendim, hayır.

BAŞKAN – Efendim, bugünkü uygulamamız bu şekilde, yarın bunu tekrar değerlendireceğim.

Ben teşekkür ediyorum Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, şunu söyleyeyim: Hukuksuzlukta eşitlenmeyelim, hukukta eşitlenelim. Onlara da sözü verin. Lütfen...

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, teşekkür etmek istiyorum ama etmeyeceğim çünkü bu tutumunuz kesinlikle demokratik değil ve ilk günden gerilimi biz de istemiyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Evet, ilk günden gerilim istemiyoruz, aynen.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Evet, ilk günden gerginlik çıkarıyor.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Burcu Köksal'da.

Süreniz iki dakika.

Buyurun efendim.

24.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, açıklanan asgari ücrete, bakliyat ürünlerine gelen zamlara, emeklilere verilen bayram ikramiyesine ve Grup Başkan Vekillerinin yerinden konuşma sürelerinin üç dakikayla sınırlandırılmasına ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, öncelikli olarak bu tutumunuzu kabul etmiyorum. Dakika bir, gol bir; muhalefetin sesini ilk görevinizde kısma çalışıyorsunuz. Bu çok yanlış bir uygulama, onu öncelikle belirtmek istiyorum.

Maalesef ekonomik veriler ülkemizde her geçen gün bozulmakta, halkımızın yaşam standardı düşmekte. TÜRK-İŞ Mayıs ayına ait açlık ve yoksulluk sınırı verilerini açıkladı. 4 kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için gereken aylık gıda harcaması tutarını kapsayan açlık sınırı 10.362 lira olarak açıklandı. Gıda harcaması ile giyim, konut, kira, elektrik, su, yakıt, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamaların toplam tutarı olan yoksulluk sınırı ise 33.752 liraya çıktı. Bekâr bir çalışanın yaşama maliyeti aylık 13.439 liraya yükseldi. Ankara'da yaşayan 4 kişilik bir ailenin gıda için yapması gereken asgari harcama tutarı bir önceki aya göre yüzde 2,23 artarken son on iki ay itibarıyla artış oranı yüzde 72,18 oldu. Tüm bu maliyetler dikkate alındığında asgari ücretin de en az 15 bin lira olması gerekirken doğrudan 7 milyonu, dolaylı olarak da tüm çalışanları etkileyen asgari ücret 11.402 lira olarak açıklandı. Bu ne demek? Asgari ücretlinin yoksulluk sınırında, açlık sınırında yaşamaya mahkûm edilmesi demek.

Öte yandan, Düyün-ı Umumiye hükûmetinde zamlar yağmur gibi yağarken bu zamlardan bakliyat ürünleri de nasibini alıyor. Dar gelirli vatandaş, et yemeyi unuttu, birtakım bakliyat ürünlerinden zaten çoktan vazgeçti; elinde birkaç tane bakliyat ürünü kalmıştı, onlardan da pirinç artık ateş pahası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun Başkanım.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bazı marketlerde 2,5 kilogram pirinç 199 lirayı görmüş durumda.

Şimdi, önümüz Kurban Bayramı. Emeklinin bayramda 2 bin liralık bayram ikramiyesiyle ancak bir küçükbaş kurbanın dörtte 1'ini kesebileceği ortada. Emekli, bu bayram ikramiyesiyle ne bayram alışverişini rahatça yapabilecek ne de torunlarına istediği gibi harçlık verebilecek. 2 bin liralık bayram ikramiyesinin emekliye bayram yaşatmayacağı ortada. Biz iktidara gelseydik asgari ücret tutarında bayram ikramiyesi verecektik. Ancak vatandaş bize ana muhalefet görevi verdi. Şimdi ben biliyorum ki AKP'ye ve MHP'ye oy vermiş emekliler de bayram ikramiyesinin asgari ücret tutarında olmasını isterler. Onun için, gelin, bu bayram emeklinin yüzünü güldürelim; bayram ikramiyesini asgari ücret tutarına çıkaralım. (CHP sıralarından alkışlar)

Diğer yandan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yani ama söyleyeceklerimiz var. Sayın Başkan, şimdi, bugüne kadar bu Mecliste sürekli üç dakika, dört dakika, beş dakika... Yani üç dakikanın üstündeki sürelerde grup başkan vekilleri konuşmalarını yaptılar ama bugün, daha ilk nöbetinizde tuttunuz "iki dakika" dediniz "artı 1" dediniz. Bizim söylemek istediğimiz şeyler var, gündeme dair önemli gelişmeler var. Bu Mecliste bunları dile getiremeyeceksek nerede dile getireceğiz? (CHP sıralarından alkışlar) Bu insanlar, bize, gelip burada kendilerini temsil etme, sorunlarını çözme adına yetki verdi. Bu yetki adına -bütün Grup Başkan Vekillerimiz de benimle hemfikir- lütfen bu tutumunuzdan vazgeçin. Bu yanlış bir uygulama, üç dakikayla kimse hiçbir şey anlatamaz, burada.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Yarın yeni bir değerlendirme yapacağımı bilmenizi isterim.

AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Özlem Zengin.

Buyurun efendim.

Süreniz iki dakika.

25.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, bugün ilk nöbeti olan Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ı tebrik ettiğine, Mecliste hem milletvekili olarak hem de Meclisin pek çok pozisyonunda görev alan tüm milletvekillerine başarılar dilediğine, Yunanistan açıklarında 80 mültecinin öldüğü, 5 mültecinin de kayıp olduğu kazaya ve dünyanın mülteci sorunu konusunda ortak bir çözüm üretmesi gerektiğine ve açıklanan asgari ücrete ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, sizin bugün ilk nöbet gününüz, şimdiden tebrik ediyorum, hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Mecliste hem milletvekili olarak hem de Meclisin pek çok pozisyonunda görev alan tüm milletvekillerine başarılar diliyorum.

Doğrusu, ben de ilk söze dün hayatını kaybeden, daha iyi bir hayata gitmeye çalışan mültecilerle alakalı bir şeyle başlamak istiyorum. Dün, Sayın Cumhurbaşkanımız Pakistan Devlet Başkanı Şahbaz Şerif'i arayarak başsağlığı dileklerini iletti. 80 mülteci hayatını kaybetti, 5'i de kayıp. Olay Yunanistan açıklarında meydana geldi. Böyle bakıldığı zaman, Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde dünyadaki adalet arayışının ne kadar önemli olduğunu bir kez daha görmüş oluyoruz. Burada hepimize düşen, bu konulara insani perspektiften bakmak ve dünyada ortak bir çözüm üretmek için gayret göstermektir diye ifade etmek istiyorum.

Bir diğer önemli konu, asgari ücret. Hayırlı olsun. Tabii ki işveren ve çalışanları temsil eden birliklerle birlikte çalışarak verilen bir karardır. Ben 11.402 TL'nin tüm çalışanlara hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, yaşanan sel felaketlerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak doğan zararda ihmal ve kusuru bulunan yetkililerin tespit edilmesi, olası bir afetin oluşturacağı zararlara engel olmak adına mevcut sorunların çözüme kavuşturulması ve sel afeti için alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla 20/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Haziran 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

20/6/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 20/6/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erhan Usta tarafından, yaşanan sel felaketlerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak doğan zararda ihmal ve kusuru bulunan yetkililerin tespit edilmesi, olası bir afetin oluşturacağı zararlara engel olmak adına mevcut sorunların çözüme kavuşturulması ve sel afeti için alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla 20/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 20/6/2023 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Şimdi, önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Erhan Usta'ya söz veriyorum.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun Sayın Başkan.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

İYİ Parti Grubu olarak, bugün, bu sel felaketlerine ilişkin bir araştırma önergesi getirdik. Küresel koşullar var; işte, yağışlar arttı, iklim değişikliği filan derken artık her sene neredeyse bir sel felaketine maruz kalıyor Türkiye. Bu konunun gerçekten Meclis tarafından araştırılması lazım çünkü ciddi can kayıpları oluyor, maddi hasarlar oluyor, iş yerlerini, tarlaları, arazileri su basıyor.

Konu, önemli bir konudur; ben bu anlamda konuya siyasi olarak bakılması yerine, hakikaten Türkiye'nin bir gerçeği olarak bakılıp olumlu oy kullanılmasının yararlı olacağını düşünüyorum. Son bir ayda 20 ilimizde ciddi sel afeti oldu, bu bir felakete dönüştü. Her doğa hareketinin veya yağışın, doğal afetin felakete dönüşmesi gerekmiyor değerli arkadaşlar. Maalesef, işte, en son Maraş depreminde de bunları yaşadık. Tamam, deprem olabilir, deprem elbette hayatın bir gerçeği, sel veya yağışlar da hayatın bir gerçeği ancak bunun felakete dönüşüp dönüşmemesi devletin alacağı tedbirlerle yakından alakalıdır; tedbirlerin zamanında alınmaması, ihmallerin olması bu afetleri bir felakete dönüştürüyor.

Şimdi, son bir ayda 20 ilde... Diğer illeri anlatmayacağım ancak daha özelde, Samsun özelinden hareketle yani bildiğimiz, her yıl yaşadığımız, Samsun'un tek bir gerçeği var, Samsun'da istikrarlı olan tek şey var; Terme'yi her yıl sel basması. Bundan daha istikrarlı bir şey yok, Hükümet olarak Samsun'a kazandırdığınız daha istikrarlı bir şey yok değerli arkadaşlar. Her yıl bu Terme'yi, başka ilçeler de var ama özellikle Terme'yi her yıl sel basıyor, dünya kadar can ve mal kaybı oluyor. Bunu engellememiz lazım, Samsun'un veya diğer illerimizin bu sel felaketleri kaderi olmaması lazım. Bakıyorsunuz yani bunlar niye oluyor diye bakıyorsunuz, ciddi bir altyapı yetersizliği var. Samsun, yirmi yıldan fazla süredir Büyükşehir anlamında da AK PARTİ hükümetleri tarafından yönetiliyor değerli arkadaşlar ve AK PARTİ'li belediyeler tarafından yönetiliyor, ilçe belediyelerinin neredeyse tamamı AK PARTİ'li yani bu altyapı yetersizlikleri niye zamanında yapılmaz, bunlar niye tamamlanmaz, bunlar anlaşılır değil. Altyapıdan geçtik -şimdi, birazdan önerilerimi de söyleyeceğim- yani çok basit, şu rögar kapaklarının üzerine beton dökülüyor arkadaşlar. Samsun Gülsan Sanayi Sitesi'ni, Eski Sanayi Sitesi'ni, Terme Sanayi Sitesi'ni gezdim yani bir göreceksiniz felaketi, rögar kapakları çalışmıyor, en ufak temizlik yapılmamış. Oradaki esnaf diyor ki: "On beş yıldır biz burada bir temizlik olayı

görmedik. Geçmişte yapılmış, eskiden yapılmış.” Artık böyle bir hikâye hâline dönüşmüş. Dolayısıyla, bu tedbirlerin alınmaması ciddi şekilde zararlara neden oluyor.

Şimdi, Gülsan Sanayi Sitesi’nde 2 binin üzerinde iş yeri var, hemen hemen tamamı sel felaketine maruz kalmış; özellikle yedek parçacı iş yerlerinde ciddi, 70 santime kadar yükselmiş sel yani bütün yedek parçalar gitmiş. Bir kısmının sigortası var, bir kısmının zararları belki sigortadan karşılanacak ama iş kaybı var, karşılanmayan zararlar var, sigortalı olmayanlar var. Mesela bir tane mobilyacıyı ziyaret ettik “60 tane takımım gitti.” diyor. 60 tane takımı gitmiş mobilyacının ve mobilya sektöründe de sigorta yapılmıyormuş.

Şimdi, dolayısıyla, zaten ekonomik koşulların bu kadar sıkıntılı olduğu bir ortamda küçük tedbirleri dahi almadan milletimizi bu tür felakete maruz bırakmak olmuyor, Türkiye’ye yakışmıyor. Dolayısıyla, Hükümetin hem yerel idaresiyle hem de genel hükûmetiyle bu konuda daha dikkatli olması lazım, tedbir alması lazım. İşte, o yüzden biz bu Meclis araştırması önergesini getirdik yani hiç olmazsa Meclis... Türkiye Büyük Millet Meclisi burası, Gazi Meclis. Toplumun bütün sorunlarının konuşulacağı Mecliste, madem siz bunu çözemiyorsunuz, iktidarı, muhalefeti, kamu kuruluşları, sivil toplum örgütleri -neyse- hep beraber yan yana gelelim, şu sel felaketinden artık Türkiye’yi kurtaralım istiyoruz.

Şimdi, Büyükşehir Belediye Başkanının sorumsuz bir konuşması var, diyor ki: “Ben zaten Gülsan Sanayi Sitesi’ni yıkaçam için buraya yatırım yapmadım.” Ya, özü kabahatinden büyük, böyle bir şey olabilir mi? Yani insanları oradan bezdirmek, insanların oradan kaçmasını sağlamak... Bir Büyükşehir Belediye Başkanının 2 binin üzerinde iş yeri olan, 6 bin çalışanı olan bir sanayi sitesine böyle bir bakışı olabilir mi? Hadi büyük yatırımını yapmadın, küçük yatırımlarını niye yapmıyorsun? Hiç bir şey yapılmıyor. Rögar kapaklarının temizlenmesi, o kanalların temizlenmesi, dere yataklarının temizlenmesi büyük bir yatırım mı değerli arkadaşlar?

Şimdi, yılan hikâyesine dönmüş bir Salıpazarı Barajı var, biraz da ondan bahsetmek istiyorum. . Bu, Terme, özellikle Salıpazarı Barajı: Yıllardır konuşuluyor, AK PARTİ ilk geldiği zamandan beri buraya baraj yapılacak. En son 2017 yılında ihalesi yapılıyor, sözleşmesi yapılıyor, yer teslimi yapılıyor. 2017; altı yıl geçmiş, gerçekleşme ne kadar, biliyor musunuz arkadaşlar? Yüzde 8,6; sadece oraya giden yollar yapılmış. Geçen gittim, orada video çektim yani hiçbir şey yapılmamış. Altı yılda yüzde 8,6 gerçekleşme. 777 milyon TL toplam proje bedeli. Nedir orada? Bu yıl harcanan para sadece 5 milyon lira, yüzde 8,6’lık bir gerçekleşme var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, sürenize bir dakika ilave ediyorum, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bunun yapılması lazım arkadaşlar. Yani tabii, bu trendle giderse yetmiş yıl, yetmiş yılda ancak bitirilecek bu Salıpazarı Barajı. Bu barajı yapmadığınız zaman her yıl Terme 1 defa, hatta 2 defa su altında kalıyor yani ortaya çıkacak kayıpları siz düşünün. Yani ülkenin birçok sorununu çözemiyorsunuz ama bunlar çözülebilecek basit sorunlar. Yani bir tane kamu-özel iş birliği projesi kapsamında bir tane müteahhide yaptığınız kıyağın ellide 1’ini Salıpazarı Barajı’na yatırmış olsanız bu sorunların hepsi çözülecek değerli arkadaşlar. Dolayısıyla, Hükümeti bu anlamda daha dikkatli olmaya ve bu sorunları çözmeye davet ediyorum. Su toplama havzalarının yapılması, kanalların temizlenmesi, derelerin temizlenmesi ve şehir içi rögarların temizlenmesi bu sorunu önemli ölçüde -Samsun özelinde söylüyorum- çözecektir.

Bu anlamda önergemize destek istiyoruz. Bu konuyu siyasi bir konu olarak görmeyelim, ülkemizi ve insanlarımızı bu zararlardan kurtarmanın yolunu hep birlikte Meclis olarak araştıralım diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Şimdi, öneri üzerine ikinci söz, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Sayın Keziban Konukcu Kok.

Buyurun.

Süreniz üç dakika.

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA KEZİBAN KONUKCU KOK (İstanbul) – Değerli vekiller, ekranları başında bizleri izleyen sevgili halklarımız; doğa kırımı, iklim krizi kapitalizmin krizinin bir parçasıdır. Kâr odaklı politikalarıyla kapitalist sistem sadece insana değil tüm yaşama, tüm canlılara ve gezegenimize düşman politikalar izlemektedir. İklim krizi bir yandan aşırı yağış ve sele yol açarken bir yandan da kuraklığa yol açmaktadır. İklim krizi orta ve uzun vadeli planlarla tamamen önlenemez ve sonuçlarının olumsuz etkileri de minimuma indirilebilir, yeter ki halktan yana politikalar izlensin, kâr odaklı politikalarından uzak kalınsın.

Maalesef, ülkemizde yakın dönemde, geçtiğimiz şubat ayında büyük depremler yaşadık. Resmî rakamlara göre 50 binin üzerinde vatandaşımız hayatını kaybetti, hayatta kalanlar ise yasını dahi tutamıyor, ağır yaşam koşullarında hayatta kalma mücadelesi veriyorlar. Şu anda depremzedeler yazın sıcakıyla uğraşıyorlar çünkü pek çok depremzedenin çadırından başka barınağı yok; çocukları yılan sokuyor, akrep sokuyor. Çocuklarımız, o yazın sıcakında bu ağır yaşam koşullarıyla mücadele etmek zorunda kalıyorlar. Şu anda evlerin ne zaman yapılacağı, hangi koşullarda yapılacağı ve nerede yapılacağı bile belirlenmiş değil. Bütün bunların üstüne üstlük kanserojen olan asbestli moloz yığınları insanların yaşam alanlarına yakın yerlere dökülüyor, buna karşı çıkan depremzedeler ise kolluk güçleri tarafından darbediliyor, gözaltına alınıyor, bütün bunlar yetmezmiş gibi şimdiye kadar biriktirilmiş, ertelenmiş olan üç aylık elektrik faturaları toplu bir şekilde depremzedelere gönderiliyor. Peki, toplanan deprem yardımları nerededir, bunlar nasıl açıklanacak, nerede tartışılacak? Elektrik faturası gönderdiğiniz o depremzedeler o faturaları nasıl ödeyebilecekler? Depremler, doğal afetler engellenemeyebilir ancak onların açığa çıkardığı zararlar tedbirler alınarak ortadan kaldırılabılır; bilim bunu keşfetmiştir.

Sözlerimi son olarak şöyle bitirmek istiyorum: Önce tedbir, sonra tevekkül demek istiyorum. Bizlere, emekçilere “kader, fıtrat” diyerek sadece tevekkülü önerenler iki seçim arasında “Tedbiri elden bırakmayın.” demişlerdi, bunu da hatırlatmak isterim.

Teşekkür ederim arkadaşlar. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, öneri üzerinde üçüncü söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Murat Çan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA MURAT ÇAN (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizi etkisi altına alan ve öneri konusu olan, özellikle son bir aylık zaman diliminde yaşanan yoğun yağışların sebep olduğu sel ve su baskınlarından etkilenen yerlerden biri de benim seçim bölgem Samsun’dur. Son bir aylık süre zarfında farklı tarihlerde Ladik, Canik, Terme ve dün de son olarak Atakum ilçemizde sel ve su baskınları yaşadık. Kentimizde neredeyse haftada bir tekrarlayan taşkın ve su baskınları aslında şunu ortaya koydu: Samsun’da bir doğa olayının felakete dönüşmesini önleyecek mahiyette hiçbir tedbir alınmamıştır, alınmamaktadır ve alışkanlık hâline getirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Samsun özelinde sel ve su baskınları konusunda en riskli ilçelerimiz Terme, Salıpazarı ve Çarşamba'dır. Zaten bu son yağışlarda da bu ilçelerimizde birçok iş yeri, konut, geniş tarım arazileri sular altında kaldı, hatta Terme ilçemizde yıllardır tapu sorunları çözülmemeyen Yalı Mahallemiz de aynı akıbeti paylaştı ve katmerli mağduriyet yaşadı.

Az önce vurguladım, bir kez daha altını çiziyorum: Samsun'da bir doğa olayının felakete dönüşmesini önleyecek mahiyette hiçbir tedbir alınmamıştır. Az önce önerge sahibi arkadaşım bu konuda Büyükşehir Belediyesinin hassasiyetlerini, hatta hassasiyetsizliğini detaylı bir şekilde anlattı. Bunun en somut örneği Salıpazarı Barajı'dır. Terme'yi, Salıpazarı'nı, Çarşamba ilçemizi selden kurtarmak için yapılması gereken ilk iş Salıpazarı Barajı'ydı. Barajın inşaatı 2017 yılında başladı, hesapta 2020 yılında hizmete girecekti. Sene kaç? 2023. Aradan 2 tane seçim geçti, inşaat daha temel seviyesinde, ortada hâlâ baraj yok.

Bu inşaatı tamamlaması gerekenlere, tamamlaması gerekenlere soruyorum: Yahu, Allah aşkına, daha neyi bekliyorsunuz? Kaç seçim geçmesi gerekiyor Terme'nin, Salıpazarı'nın doğal afetlerden korunması için? Ayrıca, kaç canın yitirilmesi gerekiyor? Samsun'u ilk etkileyen sel Ladik bölgesinde oldu, 1 vatandaşımız hayatını kaybetti. Ayrıca, kaç evin, iş yerinin ve tarım arazisinin sular altında kalması bekleniyor? Ben şahıdaydım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun.

MURAT ÇAN (Devamla) – Başkanım, TÜİK'ten alıyorsunuz bu süreleri herhâlde.

Meydanlarda "Biz eser siyaseti yapıyoruz." diye nutuk atmak kolay ama iş Salıpazarı Barajı'na gelince gözünüz kör, kulaklarınız sağır oluyor, lal kesiliyorsunuz.

Samsun, bugün haftada bir sel ve su baskını felaketi yaşar hâlde geldiyse eğer, bunun sorumlusu bellidir; gerekli tedbirleri almayan, yapılması gerekenleri yapmayan kamu idareleri ve onu yöneten zihniyetlerdir.

Bir doğa olayını felakete dönüştüren işte budur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Zonguldak Milletvekili Sayın Ahmet Çolakoğlu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

28'inci Yasama Dönemimizde ülkemizde hayırlı olsun dileklerinde bulunmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, önergede bahsedilen "Hiç önlem alınmıyor." "Devlet felaketlere karşı hiç tedbir almıyor." konusu kesinlikle ve kesinlikle yanlıştır. Sel, su baskınları ve felaketlere karşı devletimizin bütün kurumları hızlı bir şekilde müdahale etmekte ve gerekli önlemleri her zaman almaktadır. Geçmiş yıllarda ülkemizde yaşanan felaketlerde biz bunları gördük ve yaralar hızlı bir şekilde sarıldı.

Değerli milletvekilleri, özellikle haziran ayında yaşanan sel felaketlerinde devletimizin kurumları, AFAD Başkanlığı tarafından meteoroloji uyarı veri sistemiyle kategoriye göre özellikle turuncu uyarı yapılan illere, il valiliklerimize ve bununla beraber vatandaşlarımıza SMS atılıp bilgilendirme yapılmıştır. Akabinde valiliklere mesaj formuyla uyarı verilmektedir, sarı uyarı verildiğinde valiliklere mesaj formu ve SMS çekilmektedir. İhtiyaç hâlinde, meteorolojik, uyarı yapılmayan çevre illerden bu illere personel, ekipman ve iş makinesi takviyesi ve planlaması da yapılmaktadır. Bu işlemler tahmin sonrası sadece uyarı amacıyla yapılan işlemlerdir "Hiçbir uyarı yapılmıyor." iddiası tamamen yanlıştır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Samsun vekillerine sorun, Samsun vekilleri niye konuşmuyor bu konuyu? Samsun vekillerinize sorun, en iyisini bilen Samsun vekilleri.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Devamla) – Dinleyin lütfen.

Değerli milletvekilleri, 2022 yılında, meydana gelecek sel ve su baskını ihtimaline karşı arama kurtarma ve müdahale kapasitemizi artırarak, 21 ilde afet ve acil durum müdürlüklerine 1.100 arama kurtarma personeli olmak üzere toplam 1.710 personel alınarak iş gücü kapasitesi artırılmıştır, ayrıca 11 olan birlik müdürlükleri sayısı da 16'ya çıkarılmıştır. Sel ve su baskınlarına müdahale kapasitesini geliştirmek için iş makineleri, çamur pompaları ve ekipmanlar envantere katılarak kapasite artırılmıştır. Devletin bütün bu kurumları çalışırken yerel yönetimler de bu çalışmalara dâhil olmalıdır. Görüyorsunuz, Ankara'da her gün sel felaketleri oluyor; bakıyoruz, belediyenin hiçbir şekilde müdahalesi olmuyor, bunu da özellikle vurgulamak istedim.

Devletimizin aldığı tedbirler gerçekten son derece önemlidir. Son günlerde meydana gelen ülke genelindeki şiddetli yağışlar öncesinde de oluşturduğumuz erken uyarı sistemi vasıtasıyla uyarı verilen tüm bölgelerde SMS, medya ve sosyal medya aracılığıyla gerekli uyarı ve bilgilendirme yapılmıştı. Yağışlar devam ettiği sürece bu uyarılar devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Şanlıurfa'da 17 kişi öldü Sayın Vekilim, 17 kişi. Sayın Başkanım da biliyor zaten, aynı bölgenin vekiliyiz.

BAŞKAN – Bir dakika süre ilave ediyorum.

Buyurun.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Devamla) - Ayrıca, 2021 yılı, 2022 yılı Batı Karadeniz selleri sonrası hayata geçirilen Türkiye Afet Risk Azaltma Planı'yla belirlenen tedbir ve önlemler alınmıştır. Meydana gelen aşırı yağışlar sonrasında can ve mal kayıplarında önemli ölçüde azalmalar görülmüştür. Devletimizin aldığı tedbirler yanında, değişen iklim şartları karşısında vatandaşlarımızın da tedbirlerini almaları gerekmektedir. Küçük önlemlerle büyük zararları atlatmak ve zararlardan kurtulmak elimizdedir.

Değerli milletvekilleri, İYİ Partinin verdiği öneri aleyhinde oy kullanacağımızı belirtir, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekilleri, İYİ Parti...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Başkan.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Genel Kurulu yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ tarafından Grup Başkan Vekillerinin yerinden konuşma sürelerinin üç dakikayla sınırlandırılmış olmasına ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, bir kere, her şeyden önce, daha önce bu Mecliste Grup Başkan Vekilliği yapmış bir Meclis Başkan Vekili olarak, Grup Başkan Vekillerinin o ilk oturumda almış oldukları söz taleplerinin ne kadar

kıymetli olduğunu bilen bir insansınız. Dolayısıyla burada muhalefet Grup Başkan Vekilleri olarak özellikle -ki iktidar partisindeki mevkidaşım da tahmin ediyorum aynı fikirde olabilir- burada sorunların dile getirilmesi, halkımıza vereceğimiz mesajların tarafımızdan verilmesi son derece kıymetli. Ancak siz yıllardır burada uygulanan bir uygulamayı kendi takdirinizle kaldırmaya kalktınız; iki dakika verdiniz "Ek bir dakika vereceğim." dediniz. Üç dakikayla bizim burada meramımızı anlatmamız mümkün değil. Biz dakikalarca söz verin demiyoruz ama en azından Meclisin geçmiş dönemdeki teamüllerine uygun davranılsın, ona göre bir süre verilsin diyoruz. Burada bizden mesaj bekleyen, sorunlarının çözümünü bekleyen, bu sorunların dile getirilmesini isteyen, bize oy veren bir millî irade var.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bize de oy verdiler, bize de oy verdiler.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bu millî iradenin tecellîğine ulaşması için bizim burada bu sorunları konuşmamız, bu meramı burada anlatmamız gerekiyor ama siz müzakere yollarını tamamen tıkadınız. Önceki dönem Grup Başkan Vekilimiz Engin Altay'ın bir sözü var "Müzakere ve münakaşa atbaşı gider, ikisi bir arada gider." diyor. Müzakere yollarını tıkadınız, artık münakaşa yollarına geçeceğiz. Lütfen, bir an önce bu tutumunuzdan vazgeçin. Grup Başkan Vekilleri yerinden meramlarını rahatça anlatsınlar, sorunların çözümü için birlikte bu Mecliste mücadele edelim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Başkanlık Divanının Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunu Anayasa, İç Tüzük ve Meclisin teamüllerine göre yönetmekle mükellef olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Başkanlık Divanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunu Anayasa, İç Tüzük ve Meclisimizin teamüllerine göre yönetmekle mükelleftir. Tabii, bugün ben Grup Başkan Vekillerimize söz verirken kısa bir istişare yaptım ama iki dakika, artı bir dakika diye de söyledim. Yarın bu konuyu tekrar, ayrıca değerlendireceğim. Mecliste milletvekillerimizin...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bununla ilgili bir müzakere olmadı Sayın Başkan, bununla ilgili bir müzakere olmadı bizimle.

BAŞKAN – Ben sizinle yapmadım, sizi kastetmedim zaten.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Grubumuzla da olmadı, Grubumuzla da böyle bir müzakere yok.

BAŞKAN – Şimdi, Meclisin konuşması, milletin meselelerini gündeme getirmesi, burada tartışması en doğal hakkıdır, en hür kürsü bu kürsüdür. Burada Divan olarak kimsenin söz hakkını kısmamız -biz de kabul ediyoruz- doğru değildir ama buranın bir düzen, intizam içinde işlemesi için de Anayasa ve İç Tüzük hükümlerini ve teamülleri esas alacağız. Ben, yarın, geçmişteki uygulamaları da tekrar değerlendirerek yeni bir değerlendirme yapacağım. Daha önce de söyledim, bizim yönetimimizi siz göreceksiniz; Anayasa, İç Tüzük ve teamüller esas alınarak bir yönetim yaptığımıza bu Genel Kurul şahit olacaktır, inşallah sizler de bunu göreceksiniz.

Ben tekrar teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, sarf ettiğiniz sözler sebebiyle iki cümle...

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Genel Kurulu yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ tarafından Grup Başkan Vekillerinin yerinden konuşma sürelerinin üç dakikayla sınırlandırılmış olmasına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, öncelikle teşekkür ediyoruz, yarın bir daha değerlendireceğiz ama bizimle de bir müzakere yapılmadı.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Evet, yapılmadı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Danışma Kuruluna geldik yani orada konuşabiliriz aslında, en azından sizin önerinizi... Biz Danışma Kuruluna bugün katıldık, MHP Grubu hariç bütün Grup Başkan Vekilleri oradaydık yani orada bir müzakereye tanıklık etmedik, sizin tarafınızdan da böyle bir değerlendirme yapılmadı.

BAŞKAN – Ben orada yaptım demedim Başkanım ama.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ama öyle anlaşıyor, sanki...

BAŞKAN – Yok, bu Danışma Kurulunda gündeme gelmedi bu, ben de orada bir müzakere yapmadım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani bizimle bu konuda herhangi bir görüşme yapılmadı, yapılsaydı zaten itirazımızı orada söylerdik.

BAŞKAN – Yok, yok, sizinle bir müzakeremiz yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ama son cümle, yarın bir daha Danışma Kurulu var, akşam da sanırım görüşülecek yani kesinlikle grupların sözcülerine... Sonuçta, biz bütün partiyi temsilen burada söz kuruyoruz, tabii ki çok uzun süreler hakkaniyetli olmaz çünkü Meclisin çalışması da gerekir, onu biz de takdir ediyoruz ama keşke ilk gün böyle olmasaydı. Yani ilk günden, grupların Başkan Vekillerine böyle üç dakika sınırı ve hele hele, söz bitmeden teşekkür etmeniz hakikaten çok kırıcıydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani millî iradeye de halk temsiliyetine de yönelik kabul edilemez bir tutum olarak değerlendirdiğimi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Muhalefetten bu kadar mı korkuyorsunuz Sayın Başkan? Onun için süreleri bu kadar kısıyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, doğrusu ben de bir söz almak istiyorum, müsaade eder misiniz?

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, ben daha önce...

BAŞKAN – Başkanım, önce Erhan Bey'in bir söz isteği var, önce ona söz vereyim, sonra size söz veririm. Buyurun.

28.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Genel Kurulu yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ tarafından Grup Başkan Vekillerinin yerinden konuşma sürelerinin üç dakikayla sınırlandırılmış olmasına ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, tabii, muhalefet milletvekillerine veya muhalefet gruplarına toplumun değişik kesimlerinden insanlar geliyor. Mesela, bize bugün diş hekimleri geldi, ciddi sorunları var ve bu sorunların Türkiye Büyük Millet Meclisinde gündeme getirilmesi isteniyor. Bunlar tabii, iktidar grubuna da gidiyor olabilir ama iktidar grubu, onu, burada dile getirmek yerine ilgili bakanlığa muhtemelen havale ediyordur. Ama burası, bizim bu konuları dile getireceğimiz önemli mecralardan bir tanesi.

Dolayısıyla başlangıçta vereceğiniz bu süreyi bir zaman israfı olarak görmemenizin uygun olacağını düşünüyorum. Burada iki, üç dakika fazla konuşulması, geçen dönem... Tabii, buna da bir düzen getirilsin, düzensiz olsun istemiyorum çünkü en fazla biz mağdur oluyoruz. Çünkü biz İYİ Parti Grubu olarak diyelim ki beş dakika konuşuyoruz, ondan sonra altı, yedi, sekize doğru uzuyor. Bir düzeni olsun bunun ancak bu üç dakika teamüllere de uygun değil. Yani ortalama altı dakika mı olur, yedi dakika mı olur, ne olursa, bunun kararı verilsin ve bu süreyi biz de bilelim, hazırlığımızı da ona göre yapalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Göreceksiniz, bu, gün içerisinde bize zaman tasarrufu sağlayacak çünkü nihayetinde, bize gelen bu konuyu biz bir şekilde burada aktarmak durumundayız. Ama bunu başlangıçta düzenli bir şekilde yaparsak herkes için uygun olur, diğer milletvekili arkadaşlar için de uygun olur. Konuya yarın tekrar bakacağınızı söylediniz, bu çerçevede değerlendirirseniz, uygun olacaktır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Özlem Zengin, buyurun Başkanım.

29.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in, Grup Başkan Vekillerinin konuşmalarının belli bir süreyle muhakkak sınırlandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Doğrusu ben de uzatmak istemiyorum fakat şöyle bir durum var: Tabii, burada, biz Grup Başkan Vekilleri söz aldığımızda sürenin önemi var çünkü bu süre içerisinde... Eğer belli bir süreye uymadığımız takdirde -ben hatırlıyorum, Sayın Özel’in otuz beş dakikaya varan giriş konuşmaları olurdu- çok uzun konuşmalar yapılıyor. Bu konuşmalarda gündemin... Bizim genel bir akışımız var, bu akışın dışında her konu, usulüne uymayan bir şekilde dile getirildiği zaman... Biz Grup Başkan Vekilleri de bize yöneltilen şeylere cevap vermek zorunda kalıyoruz. Şimdi, biraz evvel “Düyun-ı Umumiye hükûmeti” diye bir söz vardı; buna cevap verseniz iki dakikanız yetmeyecek, cevap vermeyi de istemiyorum çünkü bu, Genel Kurulun gündeminde olan bir şey değil; bizim işimiz var, gücümüz var.

Burada bence iki şeyi esas almamız lazım; bir, İç Tüzük’e uymamız lazım; ikincisi, burası mesaj verme yeri değil, burası çözüm üretme yeri. Biz burada yapacağımız işlemlerle, düzenlemelerle çözüm üretmek durumundayız. O sebeple bizim sizden ricamız -bu toplantı dâhilinde siz şu anda kuralına uygun bir iş yaptınız- bu süre gerekirse iki değil, üç, beş dakika ama muhakkak sınırlı bir süre olmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Son bir cümle.

Nihayetinde de -başlangıcımızın tartışmalarla başlamasının en önemli sebebi- Grup Başkan Vekillerinin kendi aralarındaki bu atışmalarla başladığı için Genel Kurul tartışmayla başlıyor. Eğer barış içerisinde, sükûnetle iş yaparak devam etmek istiyorsak bu konuşma düzenine bir düzen getirilmesi önemli. Ben bu manada, düzene dair sabit hâliniz, duruşunuz için teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyur Başkan.

30.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Evet, Sayın Mevkidaşım Özlem Zengin, tam da güzel bir noktaya değindi “Burası çözüm üretme yeri.” dedi. Evet ama o çözümü üretebilmek için bize iki dakikalık, üç dakikalık konuşmalar yetmez. Bilakis Meclis sorunların konuşulacağı, tartışılacağı ve çözüm üretileceği bir mecra. Dolayısıyla böyle bir mecrada tutup da iki dakikada, üç dakikada insanların konuşma sürelerini sınırlandırmak, o sorunları iki dakikaya, üç dakikaya indirmek de doğru bir yaklaşım değil.

Evet, geçmişte Grup Başkan Vekilleri dakikalarca konuşmuş olabilir, demek ki Türkiye’deki sorunlar o kadar büyük ki dakikalarca konuşmayı gerektiriyor. Gerekirse bu Meclis geçmişte olduğu gibi bugün de sabahlara kadar çalışacak, konuşacak, tartışacak ve çözüm üretecek çünkü burası çözüm yeri, burası konuşma yeri, burası milletin sorunlarının dile getirileceği, milletin sorunlarına çözüm aranacak yer.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Burası Grup Başkan Vekillerinin tiyatrolarını icra edeceği yer değil!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ne demek, ne demek ya!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bravo, bravo! Bak, ne güzel ifade ettiniz!

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

31.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Grup Başkan Vekillerinin konuşma sürelerinde ölçülülüğün esas olması gerektiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Parlamento malum olduğu üzere konuşulan yerdir, milletvekillerimizin konuştuğu yerdir; bu konuşma hakkı sadece Grup Başkan Vekillerine de ait değildir, ölçülülük esastır.

İç Tüzük’e göre, özellikle Grup Başkan Vekillerinin konuşması için bir usul, esas da düzenlenmemiştir. Bir teamül hâline geldiği ifade ediliyor ama bunu da Grup Başkan Vekilleri olarak mutlaka bir ölçülülüğü esas alarak kullanmamız gerektiğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 26’ncı, 27’nci Dönemlerden de gayet iyi hatırlıyorum ki -bütün parti grupları bakımından da geçerli olan- Grup Başkan Vekillerinin Genel Kuruldaki konuşmaları uzatması açıkçası, bizatihi kendi gruplarındaki milletvekillerinde de rahatsızlık yaratıyordu, bunu gayet iyi biliyoruz. Burada ölçülülüğü de dikkate alarak Meclisin kendi gündemi içerisinde yürütmesine katkıda bulunacak bir tutum içerisinde bulunmamız gerektiğini düşünüyorum ve bu yeni dönem itibarıyla da gerek Divan olarak gerekse Grup Başkan Vekilleriyle birlikte, Meclis Başkanımız ve Meclis Başkan Vekillerimizle birlikte bu hususu yeniden müzakere etmenin, görüşmenin daha faydalı olacağını düşünüyorum, ölçülülüğü unutmadan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Değerli Başkanım, özür dilerim, önergieyle ilgili...

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, yaşanan sel felaketlerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak doğan zararda ihmal ve kusuru bulunan yetkililerin tespit edilmesi, olası bir afetin oluşturacağı zararlara engel olmak adına mevcut sorunların çözüme kavuşturulması ve sel afeti için alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla 20/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Haziran 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Özür dilerim, önergieyle ilgili bir talebim var Değerli Başkanım.

BAŞKAN – İYİ Partinin önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Değerli Başkanım, önergieyle ilgili bir talebim vardı.

BAŞKAN – Şimdi, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Değerli Başkanım, İç Tüzük ne diyor? İç Tüzük diyor ki: Milletvekili söz isterken ayağa kalkar, söz alır. Ben ayağa kalkıp sizden söz almak istiyorum, siz beni niye dinlemek istemiyorsunuz?

BAŞKAN – Öneriyi okutuyorum:

2.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve arkadaşları tarafından, depremzedelerin yeni yaşamlarının kurulması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 20/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Haziran 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

(Kâtip Üye Ankara Milletvekili Kurtcan Çelebi tarafından önerinin okunmasına başlandı)

“20/6/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 20/6/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin...”

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – İç Tüzük öyle demiyor mu? Bir dakika... Öyle, gel demiyor İç Tüzük; İç Tüzük'e göre, milletvekili -söz alma şekli- kalkar ayağa, Başkandan söz ister. Ben ayağa kalkıp sizden söz istiyorum, siz orada okutuyorsunuz. Böyle Meclis yönetilebilir mi? Ben şimdi size söylüyorum...

(Kâtip Üye Ankara Milletvekili Kurtcan Çelebi tarafından önerinin okunmasına devam edildi)

“...İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Erzurum

Grup Başkan Vekili

Öneri:

20 Haziran 2023 tarihinde Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve arkadaşları tarafından verilen 591 grup numaralı...”

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ben sizden istirham ediyorum, biraz önceki konuyla, selle ilgili ben söz istiyorum burada. Sataşmadan dolayı söz istiyorum Başkanım. Böyle Meclis yönetilmez.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sataşma hiç olmadı.

(Kâtip Üye Ankara Milletvekili Kurtcan Çelebi tarafından önerinin okunmasına devam edildi)

“...depremzedelerin yeni yaşamlarının kurulması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 20/6/2023 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.”

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Şanlıurfa'da 17 kişi selden öldü, nasıl sataşma olmadı? “Devlet tüm tedbirleri almıştı.” diyor. Sayın Başkan da Urfa'nın Vekili, 17 kişi selden öldü mü, ölmedi mi?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hiç ilgisi yok.

BAŞKAN – Sayın Tanal, niçin söz istiyorsunuz?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, benn meramımı anlatabilir miyim size?

BAŞKAN – Neden söz istediniz?

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu'nun İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Biraz önce Zonguldak AK PARTİ milletvekili arkadaşımız selle ilgili konuşma yaparken “Devlet tüm tedbirleri almıştı.” dedi. Madem devlet tedbirleri almıştı, Şanlıurfa'da Karakoyun deresi... Orayı daraltan, üstünü kapatan mevcut olan belediye, desteği onu aştı. İki...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Söz alma gerekçeniz bu mu?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Aynı zamanda Abide Kavşağı var -Başkan çok iyi biliyor- orada insanlar selden öldü. Neden öldü?

BAŞKAN – Sayın Tanal, neden söz istiyorsunuz?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Neden söz istiyorsunuz?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Bir, ızgaralar temizlenmemişti; iki -Başkanın dediği gibi- rögar kapakları yol seviyesinin 25 santim üstündeydi.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Böyle bir konuşma usulü yok Sayın Başkanım. Böyle bir konuşma usulü yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Tanal, böyle bir söz isteme gerekçesi yok.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yani burada devlet tüm tedbirleri almamıştı.

BAŞKAN – Siz neden söz istiyorsunuz, lütfen, açıkla mısınız.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Devletin, belediyelerin ihmalkârlığı yüzünden bu felaket oldu.

Teşekkür ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Böyle bir usul yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Siz neden söz istiyorsunuz?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Meramımı anlattım, teşekkür ettim ben.

BAŞKAN – Peki, meramınız kayıtlara geçti.

Teşekkür ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Böyle bir usul yok Sayın Başkanım.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve arkadaşları tarafından, depremzedelerin yeni yaşamlarının kurulması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 20/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Haziran 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Yeşiller ve Sol Parti... Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu önerisi üzerinde...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Sayın Başkan.

BAŞKAN – Kusura bakmayın.

Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi grup önerisi üzerine Van Milletvekili Zülkûf Uçar.

Buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Sayın Başkan, başlayacağım ama arada, gürültüde öngemiz okundu ama anlaşılmadı.

BAŞKAN – Siz anlatacaksınız.

Buyurun.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Önergeyi ben farklı şekilde değerlendirdiğim için...

BAŞKAN – Gerekçeyi siz anlatacaksınız.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – ...yeniden okunmasında fayda var.

BAŞKAN – Efendim kayda geçti, önerenin hepsi kayda geçti.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Kayda geçmiş olmasından ziyade sayın vekillerin de dinlemesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Başkan, buyurun lütfen.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Her şeye rağmen Sayın Başkan sizi, Sayın Genel Kurulu ve tüm halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Her şeye rağmen, biz de sizi dinliyoruz.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – 23 Ekim ve 9 Kasım 2011 tarihlerindeki Van depremlerini ve sonrasındaki ağır süreci yaşayan bir Vanlı olarak, 6 Şubat ve 20 Şubat 2023 tarihlerindeki depremleri yaşayan, sonrasındaki travmatik süreci en yakıcı ve yıkıcı şekilde yaşayan ve hâlâ yaşamaya devam eden Hatay, Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Diyarbakır, Kilis, Gaziantep, Adana ve diğer tüm illerimizdeki yurttaşlarımız adına, onların sesi olmak adına buradayız. Depremde kaybettiğimiz tüm yurttaşlarımızı bir kez daha rahmetle anıyor, yakınlarının acısını paylaşıyorum.

Değerli milletvekilleri, çok iyi biliyoruz ki doğal afetleri yıkıma dönüştüren durum alınmayan tedbirlerdir, rant uğruna verilen imar izinleridir. 6 Şubat Maraş merkezli depremde dondurucu soğukta insanların günlerce ölüme terk edildiğine, Kızılay tarafından, depremzede yurttaşların acıları ve ihtiyaçları hiçe sayılarak çadırların satıldığına hepimiz şahit olduk.

Evet, seçim yatırımı olarak deprem bölgesine birçok söz verildi, bir dizi vaatle bulunuldu ancak depremzede yurttaşların acıları, mağduriyetleri hâlen devam etmektedir. 6 Şubat günü ve sonraki günlerde meydana gelen, 50 binden fazla yurttaşımızın can kaybına uğradığı, şiddetli ve yıkıcı etkisi olan depremler sonrasında yakınlarını kaybetmenin acısıyla beraber yaşam alanlarını da kaybeden birçok vatandaşımız maalesef oldukça yüksek miktarlardaki elektrik, su ve doğal gaz faturalarıyla baş başa kaldı. Ne demişti depremzede bir yurttaşımız? “Evim yıkıldı, kalacak yerim yok, devlet ise fatura tahsil etmeye çalışıyor.” Depremi en ağır şekilde yaşayan yurttaşlarımız şimdi yöneticilere diyorlar ki: “Devlet deprem öncesinde verdiği taahhütlere uysun, sosyal devlet olmanın gereğini yerine getirsin.” Aynı çağırımı biz de buradan bir kez daha yineliyoruz: Yaşanan mağduriyetlere bir an önce son verilsin.

Değerli milletvekilleri, 2011 yılında yaşanan depremler sonrasında, o dönem üyesi olduğum Van Barosu İnsan Hakları Komisyonu tarafından kamuoyuyla paylaşılan raporda da belirtildiği üzere, sosyal devlet anlayışı Türkiye’de anayasa hukukuna 1961 Anayasası’yla birlikte “Cumhuriyetin nitelikleri” başlığı adı altında, temel bir unsur olarak girmiş, aynı nitelik 1982 Anayasası’nda da tekrar edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin bir kararında “sosyal devlet” kavramı, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak gerçek eşitliği yani sosyal adaleti ve toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlü devlet olduğu; çağdaş devlet anlayışının, sosyal hukuk devletinin tüm kurumlarıyla Anayasa’nın sözüne ve ruhuna uygun bir şekilde kurulmasını gerekli kıldığı; hukuk devletinin amaç edindiği kişinin korunması, toplumda sosyal güvenliğin ve sosyal adaletin sağlanması yoluyla gerçekleştirilebileceği, Anayasa’nın cumhuriyetin nitelikleri arasında yer verdiği sosyal hukuk devletinin dayanaklarından birini oluşturan “sosyal güvenlik” kavramının içerdiği temel esas ve ilkeler uyarınca toplumda yoksul ve muhtaç insanlara devletçe yardım edilerek onlara insan onuruna yaraşır asgari yaşam düzeyinin sağlanması, böylece sosyal adaletin ve sosyal devlet ilkelerinin gerçekleşmesine elverişli ortamın yaratılması gerektiği açıklanmaya çalışılmıştır. Depremi üzerinden aylar geçmesine rağmen hâlen vatandaşlarımız ne yazık ki insani yaşam koşullarına kavuşamamış, hâlen altyapısı olmayan konteynerlerde, çadırlarda yaşamlarını idame ettirmeye çalışmaktadır. Halkların Demokratik Partisi, emek ve meslek örgütlerinin koordinasyonunda yardım yapılan depremin merkezi Maraş’ın Pazarcık ilçesinde bulunan Hasankoca Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğine kayyum ataması yaparak dayanışmayı engellemeye çalışan iktidar, yaşanan ağır travmalara rağmen bu defa da kullanmadıkları ve depremle birlikte yok olan evleri için yolladıkları yüksek faturalarla yurttaşlarımızı yeniden mağdur etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Teşekkür ederim.

Deprem öncesi verilen sözler, 21 Mart 2023 tarihli 6974 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı unutulmuş, haksız faturalarla depremzede yurttaşların mağduriyetleri büyütülmüştür. Depremi ve sonrasında yaşanan ağır bilançoyu yaşayan ve 6 Şubatta yaşanan depremi yüreğinde hisseden bir birey olarak teklifimizin Mecliste bulunan tüm milletvekilleri tarafından sahiplenileceğine inanmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Şüphesiz Hatay Milletvekili sevgili Can Atalay hukuksuzca tutulduğu cezaevi yerine bugün bu salonda olsaydı depremzede yurttaşların en kıymetli seslerinden biri olacak ve depremzede yurttaşlarımıza yaşatılan bu hukuksuzluğun karşısında duracak ve önergeyi sahiplenecekti. Kendisini buradan bir kez daha selamlıyor, en kısa sürede Mecliste olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Adnan Şefik Çirkin.

Süreniz üç dakikadır.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) – Biliyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çirkin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu araştırma önergeleri üzerinde konuşmalar bizim dönemimizde on dakikaydı, şimdi üç dakikaya düşmüş; bu üç dakikada ne anlatabilsek anlatacağız. Ancak Meclis Başkanlığından ricamız, bütün milletvekillerini televizyon spikerleri gibi hızlı konuşma kursuna tabi tutsunlar ve biz de bu kabiliyetle burada dertlerimizi ifade edebilelim.

Öncelikle bu elektrik konusu üzerinde birkaç cümle söylemek istiyorum: Elbette ki dert sadece bu değil. Ben, “Maraş depremi” diye anılan ama en büyük yıkımın olduğu Hatay’dan ve Antakya’dan bir kardeşiniz olarak karşınızda bulunuyorum. Elektrik de çok önemli bir mesele, vatandaşın bunu ödeyecek gücü yok. Hükûmetimiz başta güzel bir tedbir alarak 6 Şubata kadar olan faturaların terkin edilmesini sağladı ancak şimdi taksitle de olsa yeniden fatura göndermeye başladı ve bundan sonra da aylık faturalar devam edecek. Bu, sübvansede edilmeli yani vatandaşın fatura ödeyecek, elektrik parası ödeyecek hâli yok ve ben olacağı siz değerli iktidar milletvekillerine ifade edeyim; ödemeyecek, ödeyemeyecek. Ve bunun sonunda hep birlikte yeniden bir kısım tedbirler, bir kısım aflar getirmek zorunda kalacağız.

Değerli milletvekilleri, biraz evvel ifade etmiştim, dert sadece bu değil; sinek, haşere, böcek Hatay’ı bitirmiş, vatandaşlar bizar olmuş. Bununla ilgili mücadele yetkisi Büyükşehirde, Büyükşehirde sorarsanız “Benim elimde imkân yok.” diyor, küçük şehirlere, ilçe belediyelerine atıyor, ilçe belediyelerinin de gerçekten böyle bir gücü yok. Devlet anadır, devlet yeri geldiğinde babadadır. Bu konuya Hükûmetin bir el atması ve vatandaş bu dertten kurtarması, Hatay’ı deprem şartları hariç daha da yaşanılır bir hâle getirmesi zaruridir. Hiçbir iktidar, hiçbir hükûmet vatandaşına zulmetmez, zulmetmek de istemez ancak bir disiplinsizlik, bir dağınıklık söz konusu.

Hatay’da su sorunu hâlâ çözülmemiştir. Vatandaşlar su eksiklerini köylerden bize bildirdiklerinde biz bildiriyoruz, evet idareye bildiriyoruz, idare gönderiyor fakat durum budur ve bu üç dakikada da...

BAŞKAN – Evet, bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan ve kullanmıyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) – Sağ olun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Müzeyyen Şevkin.

Buyurun Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

28’inci Dönemin hem milletimiz adına hem de yüce Meclisimiz adına hayırlı çalışmalarla vesile olmasını diliyorum. Herkese hayırlı olsun. Umarım çözüm getiren bir Meclis olur.

Değerli milletvekilleri, evet, Kahramanmaraş depremleri üzerinden yaklaşık olarak beş ay geçti ve sorunlar hâlâ diz boyu ve biz depremzedeleri unuttuk arkadaşlar; gündemimiz tamamen farklı bir noktaya evrildi. Evet, burada insanlar gerçekten barınma sorununun yanı sıra, hâlâ su sorunu, yol sorunu, gıda krizi, hijyen sorunuyla karşı karşıyalar. Tam beş aydır bu insanlara hâlâ tam anlamıyla hizmet ulaşmadığı gibi, şu anda enerji şirketleri maalesef elektrik faturalarını tahsil etme noktasına geldi. Koskoca Türkiye Cumhuriyeti -bu 11 ilimizin toplam nüfusu 14 milyon 13 bin 196 kişiden oluşuyor- buranın elektrik giderlerini ne yazık ki karşılayamayacak durumda. Değerli milletvekilleri, bunu kabul etmemiz mümkün değil. Bu ülkenin böyle bir gücü var ve bu depremzedelerin evleri yıkılmış, hayalleri yıkılmış, çocuklar sokaklarda oynayamıyor, gelecekleri yıkılmış bu insanları bir de fatura yükü altında bırakmamamız gerekiyor arkadaşlar. Yüce Türk milleti bunun altından kalkabilecek durumdadır, Türkiye Cumhuriyeti’nin de bu gücü vardır; yapabiliriz arkadaşlar.

Değerli milletvekilleri, bakın, 300 bin çadır verdiğini, barınma alanı sağladığını söylüyor AFAD. Ya, arkadaşlar, Allah aşkınıza, insafınıza bırakıyorum; 14 milyon insana 300 bin çadır ya da barınma alanı yeterli midir?

Değerli milletvekilleri, bakın, deprem bize net olarak gösterdi ki bir doğa olayı olan depreme karşı yeterli önlemleri almıyoruz, alamıyoruz ve yüz binlerce insanımızı maalesef enkaz altında bırakıyoruz.

Değerli milletvekilleri, yapılması gereken... “50.500 vatandaşımız...” diyorsunuz ama bugün biz biliyoruz ki sadece Hatay Rönesans’ta 58 ila 80 kadar vatandaşımız hâlâ, beş ay geçmiş olmasına rağmen kayıp; insanlar ölümlerini bulamadılar. Değerli milletvekilleri, lütfen... Yine, benzer şekilde, daha geçtiğimiz günlerde Adıyaman’da bir kadın cesedi çıkarıldı.

Sevgili milletvekilleri, hayatta kalan vatandaşlarımızın dramı bununla bitmiyor; sel, yağmur, çamur ve şu anda sıcak ve hastalıkla da boğuşmak durumundalar. Bütün bunlara çözüm üretmek bizlerin sorunudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, cenazelerini yıkayamayan, barınmak için aylarca bir çadır, bir bardak temiz içme suyu bulamayan, kışın ısınamayan, günlerce karnının açlığını bile hissedemeyen depremzede vatandaşlarımızın varlığını kimse ama kimse aklından çıkarmasın. Depremzedeler iş, aş, ekmek sarmalında savrulurken bir de fatura derdiyle baş başa bırakılmamalıdır; hayata tutunmaya, psikolojik sorunlarını aşmaya çalışan depremzedelerin bu faturaları mutlaka ödenmelidir, sosyal devlet olmanın gereği budur. Ve yine kamu borçları bu kentlerde tahsil edilmeye başlandı, İller Bankası borçlarını tahsil etmeye başladı. Bu 11 ilimizde bir kere kamu borçlarının da mutlaka silinmesi gerekmektedir. Tüm

bunlar yaşanırken 100'üncü yılında 1.000 tane ilçe ve 100 il yapılmasıyla uğraşılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Bizim yapmamız gereken, önce kentleri afetlere karşı dirençli hâle getirmektir, depremlere karşı dirençli hâle getirmektir. Devlet olmanın gereği budur.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, şimdi söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bolu Milletvekili Sayın Yüksel Coşkunyürek'tedir.

Buyurun Sayın Coşkunyürek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL COŞKUNYÜREK (Bolu) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; Yeşil Sol Partinin vermiş olduğu, 6 Şubatta 11 vilayetimizde yaşadığımız deprem nedeniyle ertelenen elektrik borçlarının tahsilinin araştırmaya açılması önergesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

11 vilayetimizde yaşadığımız deprem nedeniyle kaybettiğimiz 50 bin şehidimizi rahmetle anıyor, yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diliyorum. Böyle bir felaketin tekrar yaşanmamasını da Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

Deprem olduğu andan itibaren vatandaşlarımızın yardımına koşan tüm kamu kurumlarımıza, bakanlarımıza, belediyelerimize, sivil toplum örgütlerine ve hayırsever vatandaşlarımıza huzurlarınızda çok teşekkür ediyorum. İlk günden itibaren halkımızın yanında olan, verdiği talimatlarla yardımların ve kurtarma çalışmalarının hızlandırılmasını sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza da şükranlarımı arz ediyorum.

Devletimiz ilk günden itibaren, "asrın felaketi" olarak kabul edilen deprem nedeniyle vatandaşlarımızın yanında olmuş ve bölgeye yardıma gelen her vatandaşımız büyük bir fedakârlıkla çalışmıştır. Şu an itibarıyla devletimiz, Hükûmetimiz tüm imkânlarıyla vatandaşlarımızın hayatlarını kolaylaştırmak, her türlü ihtiyaçlarının giderilmesi ve bölgenin yeniden yaşanılabilir hâle gelmesi için tüm gayretiyle çalışmaktadır.

Değerli milletvekilleri, depremin bölge halkı üzerindeki etkilerini azaltmak amacıyla Hükûmetimiz birçok konuda tedbirler almış ve bu kapsamda elektrik ve doğal gaz faturalarının terkini ve ertelenmesi konusunda 21/3/2023 tarihli Resmî Gazete'de 6974 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı yayımlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı kararıyla Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ili Nurdagi ve İslâhiye ilçelerinde faal ve kullanılabilir durumda olan orta gerilimden bağlı sanayi ve ticari abone grupları hariç diğer tüm abone gruplarına 31 Mayıs 2023 tarihine kadar tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapılmayacağı, 1 Haziran 2023 itibarıyla bu süredeki toplam elektrik tüketiminin esas fatura bedelinin gecikme zammı ve faizi alınmaksızın altı ay taksitlendirilmesine karar verilmiştir. Bu uygulamayla, deprem bölgesinde tüm yıkılmış, acil yıkılacak hasarlı binaların, orta hasarlı binaların yaklaşık 1,1 milyar TL tutarındaki enerji tüketim borçları devlet tarafından karşılanmıştır. Elektrik tarafında iletim sistemine bağlı olanlar orta gerilimden bağlı sanayi ve kamu özel hizmetler aboneleri, genel aydınlatma...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun.

YÜKSEL COŞKUNYÜREK (Devamla) – Sağ olun Sayın Başkanım.

...tüzel kişiliği haiz aboneler, doğal gaz tarafında ise mesken hariç olmak üzere yıllık tüketimi 100 bin metreküp üzerinde olanlar ve kamu tüzel kişiliği olan aboneler bu kapsamın dışında kalmıştır. Dolayısıyla uygulamada daha ziyade hane halkı ve küçük-orta boy işletmeler üzerinde depremin oluşturduğu yıkıcı etkinin hafifletilmesi amaçlanmıştır. 31/5/2023 tarihinden sonra bölgede tahakkuk işlemlerine yeniden başlanılmış olmakla birlikte yapılan tahakkuklar defaten değil, altı ay süre içerisinde eşit taksitlerle, faizsiz olarak tahsil edilecektir. Bu altı aylık süredeki gecikmeden kaynaklı faiz tutarı yaklaşık 200 milyon TL finansman maliyeti yükü de yine devlet tarafından karşılanmış olacaktır.

Gördüğümüz gibi, devletimiz, Hükûmetimiz depremzede vatandaşlarımızın yanındadır ve yanında olmaya devam edecektir.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu önerisinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Evet, öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Şimdi öneriyi okutuyorum:

3.- CHP Grubunun, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, Türk vatandaşlarının vize başvurularında ret oranlarındaki artışın nedenlerinin araştırılması amacıyla 20/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Haziran 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

20/6/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma kurulu 20/6/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Burcu Köksal

Afyonkarahisar

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, Türk vatandaşlarının vize başvurularında ret oranlarındaki artışın nedenlerinin araştırılması amacıyla 20/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (27 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 20/6/2023 Salı günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Evet, önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer'i davet ediyorum.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlarken millet iradesiyle seçilmiş ancak büyük bir hak gasbı yaşatılarak cezaevinde tutulan Hatay Milletvekili Can Atalay'ın bir an önce bu kürsüde yemin ederek görevine başlamasının anayasal zorunluluk olduğunu vurgulamak isterim. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, yüz binlerce yurttaşımız için eziyete dönüşen vize meselesine birlikte çözüm bulabilme inancı ve çağrısıyla karşınızdayım çünkü vize meselesi hepimizin onuru, Türkiye Cumhuriyeti'mizin de itibarı meselesidir. 2022 yılında yaklaşık 3,5 milyon yurttaşımız başta Avrupa ülkeleri, Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada olmak üzere yurt dışına çıkmak için vize başvurusunda bulunmuş, her yıl da bu sayı artmakta. Bu insanlarımız konsolosluk kapılarında büyük çileler çekmekte, randevuyu almak için dahi aylarca bekliyorlar; sağlık için acil gidecek olan da bekliyor, eğitim için gidecek olan da, fuarda iş bağlantısı yapacak iş insanı da bekliyor, evlenmiş, eşyle kavuşacak olan da ve en acısı da aylar süren bekleyişin sonunda birçoğu "ret" yanıtı alıyor. Kimler yok ki ret alan: Sanatçısı, gazetecisi -Tolga Çevik, Özcan Deniz, Volkan Konak, Onur Akın, Altan Sancar, Deniz Türkali- burs kazanan öğrenciler, konferans daveti alan hocalar, bağlantı yapacak ihracatçılar, Cihangir Muhtarı bile var, düşününü kaçırın polis memuru var, bunlar gibi yüz binlerce ret yanıtı alan vatandaşımız var.

Değerli milletvekilleri, meselenin birinci boyutu, vize süreçlerini uzatan, zorlaştıran ülkelerin duruşu. Türkiye'den yapılan başvurulara yönelik açık bir tavır var. 2004 yılında Türkiye'den yapılan başvuruların yüzde 4'ü reddedilirken şimdi bu oran yüzde 50'yi bulmuş durumda. Bizim gibi AB adayı olan Kuzey Makedonya, Karadağ, Moldova, Sırbistan ve Ukrayna ile AB adayı dahi olmayan Gürcistan, Bosna Hersek gibi onlarca ülkenin vatandaşı Avrupa'ya serbest girebilirken, aynı vize kolaylığının Türk vatandaşlarından esirgeniyor olması kabul edilemez. Bu haksızlığı gidermek herkesten önce yirmi bir yıllık bu iktidarın sorumluluğudur. Ne denmişti? 1 Temmuz 2016'da vizesiz seyahat başlayacaktı. Hani nerede? Yedi yıl sonra geldiğimiz nokta sadece başarısızlık değil, yüz binlerce yurttaşımızı mağdur eden bir büyük krizdir. "Avrupalılar şantaj yapıyor." deyip kenara çekilmek bu sorumluluktan kimseyi kurtaramaz. Yeni Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan'ın önceliği vatandaşımızın çektiği bu vize eziyetini sonlandırmak olmalıdır. Umarız o da koltuğu devraldığı eski bakan gibi, vatandaşlarımız vize çilesi çekerken "Norveçliler artık Türkiye'ye pasaportsuz girecek." diye anlaşma imzalayıp mutluluk pozları vermez.

Hakkımızı aramak tabii ki Meclisimizin, partilerimizin sorumluluğudur. Nitekim, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde Meclisimizi temsil eden heyetin kabul ettirdiği karar bu yönde atılan önemli bir adımdır. Şimdi, bugün, desteğinizle Meclis çatısı altında kuracağımız komisyon o sürecin de takibini mümkün kılacaktır. Hatta mağduriyet yaşayan toplum kesimlerinin temsilcileri, iş dünyası örgütleri, basın örgütleri, oyuncu birlikleri, öğrenci ve akademi oluşumlarını da sürece dâhil ederek muhataplarımızın karşısında güçlü biçimde olabilir, ortak çözümler üretebiliriz.

Değerli milletvekilleri, bir de asıl mesele var ki o da Türkiye'nin içinde bulunduğu durumdur. Pasaportumuzun değeri ve yaşadığımız vize çilesi aynı zamanda ülkemizin dünyadaki itibarının yansımasıdır. Bakın, sadece 2022 yılında 50 bin vatandaşımız AB ülkelerine iltica başvurusunda bulunmuş. Suriye, Afganistan ve Venezuela'dan sonra 4'üncüyüz. Sizce reva mıdır bu bizim ülkemize? Kendimize sormalıyız, neden yüz binlerce gencimiz geleceğini güzel vatanımızda görmüyor? Çünkü değerli arkadaşlarımız, bu ülkede nefes alamıyorlar. Bir "tweet" atanın yaka paça gözaltına alındığı, en temel haklarımız olan ifade, basın ve protesto hakkımızın yok edildiği, festivallerin, konserlerin dahi yasaklandığı bir ülkede gelecek hayali kuramıyorlar. Artık öyle bir hâle gelindi ki farklı düşünen bir sanatçıyı yasaklamak yerine kucakladı diye kendi belediye başkanlarını linç edip görevden alan bir iktidar var. Eğitimde bilim yolundan sapan arayışlar on binlerce anne-babayı sadece evladının geleceği için gurbet yolculuğuna çıkarıyor. Bakın, AKPM'den karar çıkartırken vatandaşlarımızın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nden kaynaklanan temel haklarının ihlal edildiğini vurgulamasını biliyoruz; doğru.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Ama aynı vatandaşlarımıza bizim kendi reva gördüğümüz baskı düzeni ne olacak? Aynı sözleşmenin "Cezaevinde tutamazsın." dediği siyasetçilerin, hak savunucularının, gazetecilerin ne işi var zindanda? Türkiye'de "dayısı yok" diye işsizliğe mahkûm edilen ama Hollanda'da baş tacı edilen yüzlerce genç yazılımcımız mı dersiniz, "Giderlerse gitsinler." denilerek yurt dışına kaçışları resmen teşvik edilen doktorlarımız mı, hepsi ama hepsi bu ülkede demokrasinin, hukukun, adaletin yok edilmesi nedeniyle eşitsizlik ve kayırmacı tek adam düzeni nedeniyle çok sevdikleri memleketlerini, ailelerini, arkadaşlarını terk etmeyi göze alıyor.

Değerli milletvekilleri, bu meselenin sihirli çözümü yoktur. Eğer biz yurttaşlarımıza insan onuruna yaraşır hayat koşulları sağlayamazsak vatandaşımızın çektiği bu vize çilesi artarak sürecektir. Demokrasimizi, hukuk devletimizi, ekonomimizi ne kadar güçlendirirsek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – ...vatandaşlarımız da o kadar kolay vize alır hâle gelecektir. Gelin, bu araştırma komisyonunu kuralım, bu meseleyi Türkiye'nin gündeminden çıkaralım.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Çakırözer.

Şimdi, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Ceylan Akça Cupolo.

Buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Aynı zamanda şu anda cezaevlerinde Genel Kurulu izleyen bütün yoldaşlarımı sevgiyle selamlıyorum. Ben de CHP'nin grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Bugün Dünya Mülteciler Günü. Sadece ülkemizde kendilerine güvenli bir alan arayan mültecileri değil, dünya genelinde mültecileştirilmiş ama en çok da -Kürt halkı- mültecileştirilen Kürt halkına buradan da saygılarımı sunuyorum, onları saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, 2014'ten bu yana Türkiye'den yurt dışına çıkış talebi artmış, vize talebi artmış, insanların hem Schengen hem de ABD vizesine başvuru sayısı artmış. Peki, 2014'te ne olmuş? 2014 Türkiye için aslında milat bir tarihtir. Bu süreçte 2014 yılında barış süreci sona erdirildi ve bu ülke insanlar için yaşanmaz hâle getirildi. 2014'ten 2015'e doğru evrilen bir şiddet sarmalı bu ülkenin içine koyuldu, bu insanların güvenli bir şekilde yaşam hakkı, barış içinde, haysiyet içinde, adil ve onurlu bir şekilde yaşama hakkı gasbedildi. Şimdi, neden buradaki insanlar, neden Türkiye vatandaşları yurt dışına çıkıyor? Şimdi, bütün eve, her eve bir adli sicil kaydı vereceğim diyen bir anlayış var. Şu anda Türkiye'de milyonlarca insanın adli sicil kaydı oluşmuş durumda. Ya sosyal medya paylaşımları ya da sokakta itirazlarını dile getirdiklerinde polis tarafından gördükleri şiddete gösterdikleri muhalefet sebebiyle ne yapılıyor? Bu adli sicil kaydına, yargı tacizine maruz kalıyorlar.

Diğer bir yanda doktorlar var. Doktorlar ne diyorlar? "İnsani koşullarda yaşamak istiyoruz, insani koşullarda çalışmak istiyoruz." diyorlar. Onlara cevaben "Nereye giderseniz gidin." deniyor. 2012'den 2022'ye yüzde 2.800 artışla bu ülkeden sağlıkçılar ayrılmaya karar vermiş. Neden gidiyorlar, nereye gidiyorlar; bunu araştırma iradesi gösterilmiyor.

Yine, aynı şekilde, devasa bir gelir eşitsizliği var bu ülkede. Gelirin kaymak kısmını belli bir kesim yiyor ve bu kesim belli bir anlayışı besliyor ve bu anlayış bu kesimi beslemeye ve halkın büyük bir çoğunluğunu da açlıkla terbiye etmeye devam ediyor.

Şimdi, Türkiye'nin mevcut durumuna baktığımızda, son üç yılda -ne diyordu, işte az önce konuşan hatip de söyledi- 1,5

milyon insan göç etmiş, son üç yılda bu kadar kişi gitmiş. Avrupa Parlamentosunun Dış İlişkiler Komitesinin Türkiye üzerine son yayınladığı bir rapor var. Burada 7 sayfalık taslak raporda bir cümle kuruyor, diyor ki: "Türkiye Hükûmetinden eğer ki keskin bir değişim hamlesi gelmezse Türkiye'nin AB'ye giriş süreci tüm işlevini kaybetmiştir ve bu şartlarda artık devam edemez." Vize serbestisinin sağlanması için bu 7 sayfalık rapor zaten size ne yapıyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) – Ek süre istiyorum.

BAŞKAN – Evet, bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) – Ne diyor? Rapor diyor ki: "Zaten sorun bellidir." "Sorun nedir?" diyor. "Keyfi yargılamalara son verin, AİHM kararlarını uygulayın." diyor. Şu anda Türkiye ihlal sürecinde ve Avrupa Konseyinin Bakanlar Komitesi tarafından bir yaptırıma maruz kalacak. Ne yapın? AİHM kararlarını uygulayın, siyasetçileri serbest bırakın. Demokratik toplum ve siyaset üzerindeki baskınıza son verin, geliri adil, eşit bir şekilde dağıtın, sadece belli bir yeri beslemeyin. Demokratik olun, demokratik olun, eşit olun, adil olun. İşte o zaman vize de açılır, dünyanın bütün kapıları da bu ülkenin vatandaşlarına açılır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hoşça kalın. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, öneri üzerinde söz sırası İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez'de.

Buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP Grup Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisine vermiş olduğu Schengen vizesiyle ilgili son dönemde giderek artan sorunlara dair önerge üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Son yıllarda vatandaşlarımızın sadece Schengen vizesi değil, ABD ve Birleşik Krallık vizeleriyle ilgili de önemli sorunlar yaşadıklarını biliyoruz ve buna dair sürekli şikâyet alıyoruz. Tabii, ister istemez soruyoruz: Güzel ülkemizin vatandaşları başka ülkelerde neden özgürce ve dilediğince dolaşabilme serbestliğine sahip değiller? Öyle ya, güçlü ülkeyseniz, kudretli ülkeyseniz, itibarlı ülkeyseniz, ekonominiz güçlüyse, liderliğiniz güçlüyse, demokrasiniz güçlüyse, hukukunuz muteber ve güvenilirse dünyada da aynı itibarı ve değeri görürsünüz.

Evet, bu araştırma önergesini bugün tartışacağız ancak şimdiden söyleyeyim, vatandaşlarımızın bu vize sorunu yaşamasının temel nedeni dünyanın Türkiye'ye nasıl baktığı ve Türkiye'yi nasıl gördüğüyle alakalıdır. 16 Aralık 2013 tarihinde Avrupa Birliğiyle bir geri kabul anlaşması imzaladınız ve karşılığında Avrupa Birliği dedi ki: "Vize serbestisi diyalogu başlatıyoruz. Gözünüz aydın, kapıları açtık, gelin, buyurun, dilediğiniz gibi dolaşın." Peki, on yıl sonra ne oldu? Türk vatandaşları Avrupa'dan vize alamaz hâle geldiler, iş adamları mağdur, akademisyenler mağdur, sanatçılar mağdur ama tek adam rejimi mağrur çünkü "dünya lideri" var.

Net olarak ifade edeyim, vize retlerinin artmasının iki temel nedeni var. İlki, Avrupa ülkeleri, Türk vatandaşlarının geri dönmeyeceği konusunda ciddi kaygılara sahipler. "Gelirler ama geri dönmezler." diye endişe ediyorlar. Peki, bu konuda haksızlar mı? Erasmus Programı'yla İtalya'ya giden 17 yaşındaki bir gencimiz geri dönmüyorsa, sadece 2022 yılında 21 bin yurttaşımız hayatlarını tehlikeye atıp Meksika sınırından geçerek Amerika'ya iltica ediyorsa, gri pasaportla yani devlet için yurt dışında görev yapacak olan kişilere verilen özel pasaportla yüzlerce kişi Avrupa'ya iltica ediyorsa, sadece geçen yıl 50 bin Türk vatandaşı Avrupa'ya iltica ediyorsa ve son bir buçuk ay içerisinde 389 depremzede vatandaşımız Avrupa'yı geçiyor, Manş Denizi'ni aşıyor ve Birleşik Krallığa iltica ediyorsa adamlar da buna mukabil "şahsım devleti"ymiş, "dünya lideri"ymiş bakmadan vizeleri reddediyor.

İkinci nedense mülteciler. Güzel ülkem 10 milyondan fazla mültecinin işgali altındaysa, üstelik bunların bir kısmı askerî eğitim almış Afganlılar ise ve siz iktidar olarak bu kişilerin isimlerini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – ...e-devlet üzerinden bir tuşla değiştirebilme kolaylığı getiriyorsanız Avrupalı da durumu görüp kendine göre önlemini alıyor.

Peki, Türkiye dünya nezdinde hak ettiği itibarı nasıl kazanır ve vatandaşlarımız göğsünü gere gere rahatça tüm dünyada nasıl dolaşır? Önce ekonomik olarak güçlü olacaksınız. Paranız hiç olmazsa Avrupa'nın giriş kapısı Bulgarın levası kadar kıymetli olacak. Bir hukuk devleti olacaksınız. Bu ülkede yaşayan herkes kendini eşit ve birinci sınıf vatandaş olarak görecektir ve hukukun teminatı altında olacak. Demokrasinin kurum ve kurallarını işler hâle getireceksiniz ve ülkenizi bir proje çerçevesinde işgal etmiş olan 10 milyondan fazla mülteciyi uluslararası hukuka uygun bir şekilde ülkelerine iade edeceksiniz. İşte, o zaman "şahsım devleti"nin değil, güçlü bir Türk devletinin mensubu olarak tüm yurttaşlarımız dünyayı kolaylıkla ve huzurla dolaşmış olacaklar.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, öneri üzerinde söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Emrah Karayel'de.

Sayın Karayel, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL EMRAH KARAYEL (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen kıymetli milletimiz; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

14 ve 28 Mayıs seçimlerinden sonra milletvekili olarak seçilip Meclisimize gelen milletvekillerimizin hepsini bir kez daha tebrik ediyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı milletin iradesiyle seçilmiş bulunduğu Cumhurbaşkanlığı vazifesinde tebrik ediyor ve başarılar diliyorum.

Gene Meclis Başkanımızı, Meclisimizin komisyon başkanlarını, organ başkanlarını tebrik ediyorum.

Değerli Meclis Başkan Vekilim, sizlere de başarılar diliyorum.

Evet, geçtiğimiz dört sene boyunca bu kürsüden "geliyor gelmekte olan" türküsünü dinlemiştik ama seçimler neticesinde çok net bir şekilde gördük ki hiçbir şey gelmedi. Milletimiz hiçbir şeyin gelmesine müsaade etmedi. (CHP sıralarından gürültüler)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ya, onu boşver sen, işine bak!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Konuyu anlat, konuyu anlat!

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Konuya gel, konuya!

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Hatta milletimiz şunu soruyor: Niye gitmiyor gitmekte olan? Niye gitmiyor gitmekte olan? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Konuyu anlat, konuyu!

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Gene bu seçimler bize tek adamın kim olduğunu gösterdi. Adam ne dedi? “Çıkmışsın yenmiş, çıkmışsın yenmiş, çıkmışsın yenmiş.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Adam bir daha yendi ama tek adam gitmiyor.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Söyleyecek sözün kalmamış!

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sen onu boşver, o vizeler niye reddediliyor, neden? Onu söyle, onu.

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Millet diyor ki: “Niye gitmiyor gitmekte olan? Niye gitmiyor gitmekte olan?” Çıkıp burada tek adamdan bahsetmek kolay, içindeki tek adama bakın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sana ne! Sana ne! Cumhuriyet Halk Partisinden sana ne!

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Söyleyecek sözün kalmamış!

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Gene buraya çıktınız, kürsülerde yurt dışına çıkanlardan bahsettiniz. Bu kürsüde yurt dışında dolaşıp buraya gelen ve bu kürsüye çıkanları da gördük. Bu Mecliste ülkesinden kaçıp, yurt dışında dolaşıp şimdi milletvekili olduğu için buraya çıkanlar var. (İYİ Parti sıralarından gürültüler)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Siz iktidar olarak insanları sürgüne gönderdiniz, utanmıyor musunuz?

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Bu ülkenin demokrasisine laf etmeden önce...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Utanın! Utanın!

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Gel, gel; gel bak, demokrasi böyle oluyor, gel.

Kestik mi sözünü? Kestik mi senin sözünü?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Utanın! Utanın!

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Sen utan, sen!

BAŞKAN – Lütfen, lütfen, böyle bir dille konuşmaya izin vermem. Burası...

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Çıkıp dolaşırken, oralarda gezerken bir şey yoktu. Öyle parmak sallamakla olmuyor bu işler. Otur yerine, otur! Saygılı ol.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Zalimsiniz, zalimsiniz, zalimsiniz!

BAŞKAN – Sayın Vekil... Sayın Çömez...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Utanın bu yaptıklarınızdan!

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Demokrasi bu değil, demokrasi bu değil.

BAŞKAN – Mecliste...

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Çıkıp kaçarken düşünecektin. Şimdi nasıl geldin buraya, söyle? Çıktın buraya artistlik yapıyorsun, çıktın buraya artistlik yapıyorsun!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Oraya çıkıp millete parmak sallamak kolay! (CHP ve İYİ Parti sıralarından gürültüler)

ERHAN USTA (Samsun) – Düzgün konuşalım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri...

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Hiçbiriniz gelemediniz!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Terbiyesiz bir adamsın sen!

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Sen de dönüp dolaşıp buraya geldin! Bu memlekete geldin!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok! Böyle bir usul yok! Böyle bir usul yok Sayın Başkan!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.14

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.41

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Kurtcan ÇELEBİ (Ankara), Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, İYİ Parti Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez'e sataşmadan dolayı bir söz veriyorum.

Kürsüye buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakika.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, 22'nci Dönemde bu çatı altında, bu Parlamentoda son derece samimi, son derece iyi niyetli, yurtsever bir tavırla görev yaptım; beğenen vardır, beğenmeyen vardır. Dönemin sonunda kamuoyuna açık bir mektup yazarak o dönemde beraber olduğum siyasi yapıdan ayrıldığımı ve siyaseti o dönem için noktaladığımı kamuoyuyla paylaştım, bir süre sonra da -Haziran 2008- kendimi yetiştirmek, geliştirmek ve dil öğrenmek üzere yurt dışına gittim. Atatürk Havalimanı'nda VIP bölümünde ve uçağın kokpitinde uçarak İngiltere'ye gittim ve beni en az 50 kişi uğurlamaya geldi. Tam bir buçuk ay sonra evim basıldı, 60'a yakın polis tarafından evim basıldı, ailem, eşim, çocuklarım ağır bir zulme maruz kaldı ve çok ama çok travmatik ve zor bir süreç geçirdik. Ve dilini bilmediğim, kültürünü bilmediğim, yabancı bir ülkede yeniden ayağa kalkmak için kolları sıvadım ki o dönemde çok ağır bir baskı altındaydım, imkânım yoktu, ekonomik imkânım yoktu; evimi satamadım, arabamı satamadım ve Londra sokaklarında sokak süpürmek zorunda kaldım, tren gişelerinde bilet sattım, Londra Olimpiyatları'nda bilet sattım ve yeri geldi Thames Nehri'nin kenarında yatmak zorunda, uyumak zorunda kaldım ve o ülkede yeniden dil öğrendim, ayağa kalktım. İngiltere tarihinde, Birleşik Krallık tarihinde hiç örneği yaşanmamış bir şekilde bütün sınavları verdim ve o ülkede yeniden hekim olarak hayata devam ettim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Açıklamam lazım, müsaade edin, Parlamentonun saygınlığı adına çok önemli.

BAŞKAN – Peki, bir dakika ilave ediyorum, lütfen tamamlayalım.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Ve bir üniversite hastanesinde genel cerrahi uzmanı olarak göreve başladım. Ve milletin oylarıyla, milletin takdiriyle bugün aynı Parlamentonun çatısı altındayız. Birbirimizi sevmek zorunda değiliz ama bu Parlamentonun saygınlığına halel getirecek şekilde bir üslup takınmak hiçbirimize yakışmaz.

O dönemde FETÖ kumpaslarına maruz kalmış, FETÖ'nün savcılarının inanılmaz eziyetlerine ve zulmüne maruz kalmış biri olarak -Sayın Başbakanın o dönemde "Ben bu davanın savcısıyım." dediğini de bir kenara bırakarak söylüyorum- bugün saygın bir şekilde bu Parlamentoda hizmet vermeye devam edeceğim. Ben bu gerçeği Türkiye Büyük Millet Meclisinin kayıtlarına geçirmek ve daha fazla da polemik yapmamak üzere sözlerimi noktalıyorum. İnanıyorum ki bizler bu Parlamentonun saygınlığına yakışır bir şekilde çalışacağız. Ama şunu beklerdim iktidar çevresinden "Evet, bu bir zulümdü, bu büyük bir haksızlıktı ve bunun arkasında biz vardık." diyebilmeyi beklerdim hakaret yerine.

Çok teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yapmayın, rica ediyorum, lütfen... Olmaz Sayın Başkan, olmaz!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Yok, öyle bir şey.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Demagoji yapıyorsun, başka bir şey yok.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, biz arkada böyle konuşmadık.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, bakın, biz arkada böyle konuşmadık, biz kendisinden durumuyla alakalı bir izahat beklediğimizi ifade ettik.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Ben de onu yaptım Sayın Başkan.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hayır, arkasından...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Onu yaptım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ne demek? Bizim partimizi böyle suçlayamaz Sayın Başkan, böyle bir şey olamaz!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Partini suçlamadım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Böyle bir şey olamaz! Bunun ben üsluba...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Başbakan demedi mi "Ben bu davanın savcısıyım." diye?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Otur oturduğun yerde, saygısız adam!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bunu biz reddediyoruz, böyle bir üslup olamaz; bu kadar, milletvekiline hakaret eder şekilde böyle bir konuşma olamaz. Biz kendisini saygıyla dinledik ve nasıl bir konuşma olması gerektiğini de arkada ifade ettik, lütfen rica ediyorum Sayın Başkanım.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Bir dakika, benim konuşmamı dikte ettiğinizi söylüyorsunuz burada.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ben gayet iyi dinledim, lütfen Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, sataşmadan Grup Başkan Vekili Sayın Burcu Köksal.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi, demokrasinin ve cumhuriyetin teminatıdır, bu ülkenin çimentosudur; otel lobilerinde değil, savaş meydanlarında kurulmuş bir partidir.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ya, diğer partilere de mi böyle söylüyorsun sen?

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Dolayısıyla, savaş meydanlarında kurulmuş bir partinin neferi olmaktan da bizler her zaman onur ve gurur duyarız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – DEVA'yı niye aldınız o zaman? DEVA, Gelecek; onlar da otel lobisi.

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Şimdi, buraya çıkıp da Cumhuriyet Halk Partisine oy vermemiş, Cumhuriyet Halk Partisinin önünden bile geçmemiş bir hatibin Cumhuriyet Halk Partisinin iç işlerine karışmak ne haddidir ne de hakkıdır! (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Siz niye bize karışıyorsunuz?

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Bu ülkede her şeye karıştınız, her şeye burnunuzu soktunuz, her şeye tek başınıza karar vermeye kalktınız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Doğru konuşalım.

Hatip doğru konuşsun. Lütfen Sayın Başkan, böyle olmaz!

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Bir Cumhuriyet Halk Partisinin iç işleri kalmıştı, oraya da karışmaya kalkıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından sıra kapaklarına vurmalar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, olmaz, olmaz!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Milletin iradesi karar veriyor.

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Kardeşim, sana ne Cumhuriyet Halk Partisinden, sana ne Cumhuriyet Halk Partisinde kimin nereye geleceğinden! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Siz niye karışıyorsunuz?

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Bizde delegenin kararı nihai karardır, bizde demokrasi vardır.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Çok var, çok(!)

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Sizde, il başkanı, ilçe başkanı, hatta mahalle temsilcisi olabilmek için bile yukarıdan icazet alırsınız ama bizde, herkes çıkar, demokrasinin gereği olarak istediği yere aday olabilir.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Belli belli! Şu konuşmayı yapmak için Özgür Özel'den icazet aldın.

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Onun için, bu Mecliste, bu Meclisin ilk provokatörü olarak bu kürsüye çıkan hatibi kınıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, cevap hakkı için ben de söz istiyorum.

BAŞKAN – Peki, buyur Başkan, size satışmadan söz veriyorum.

3.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; bu Mecliste beni en rahatsız eden kelime galiba “satışma” kelimesi çünkü geçen hafta yaptığımız konuşmada da ifade ettim, Meclisin, Genel Kurulun asli dili konuşma olmalı fakat burada biz satışarak meseleleri anlatmaya çalışıyoruz.

Şimdi, biraz evvel arkada yaptığımız konuşmaların belli bir oranda mahremiyeti var. Bu konuşmaların çok temel bir çizgisi vardı, dedik ki: Biz birbirimize satışmayalım, öyle bir konuşma yapalım ki muhataplarına cevap hakkı doğmasın. Şimdi, böyle olduğu takdirde, güzel bir konuşma yapılıyor, arkasından bir kelime içimizden bir basınç çıkmasına sebep oluyor.

Şimdi, mesela ben Genel Kurulda -prensip- genel başkanların adını hiç söylemeyen bir milletvekiliyim. Genel başkanlar kendi aralarında konuşurlar fakat ben burada soruyorum arkadaşlarıma: En çok duyduğumuz kelime hangisi arkadaşlar? (AK PARTİ sıralarından “tek adam” “diktatör” sesleri)

“Tek adam” “diktatör...”

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sizin hatibiniz de kürsüde aynı şeyi söyledi.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Siz her konuşmada, sabah akşam, bunları savruk, savruk, savruk söylüyorsunuz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sizin hatibiniz de Genel Başkanımızı aynı şekilde suçladı.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Lütfen, rica ediyorum Burcu Hanım.

Şimdi, biz birbirimizle alakalı siyaset yaparken elbette siyasi partilerin konumlanmasıyla ilgili kanaatlerimizi söyleriz belli bir üslup dairesinde. Siz farkında olmayabilirsiniz ama Cumhuriyet Halk Partisinin nasıl olduğu Türkiye için önemli bir konu. Bizler de bu konuyu önemsiyoruz; ne olacak, ne bitecek... Ve anlattığınız şeyin ne anlama geldiğinin muhakemesini az yapıyorsunuz.

Bize laf atmaya çalışıyorsunuz, diyorsunuz ki: “Otelde kurulmuş...” Peki, otellerde kurulmuş partilerle niye ittifak yapıyorsunuz madem çok ilkesel bir duruşunuz var? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Madem bu kadar ilkesel bir duruşunuz var, senelerce bizim içimizden yetişmiş, milletvekili olmuş, Bakan olmuş, Başbakan olmuş insanlarla ne işiniz var?

Bakın şunu ifade etmek isterim: İlkesel duruş zor bir iştir gerçekten, bir ömür ister, bir hayat ister.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Bir cümle Sayın Başkanım, bir cümle, bir dakika...

BAŞKAN – Bir dakika ilave ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Bizim burada yapmaya çalıştığımız şey: Birbirimize satışmadan, birbirimizin hukukunu koruyarak -benim en büyük hayalim, ümit ederim bunu yapmak mümkün olur- Türkiye Büyük Millet Meclisinin milletvekillerinin ortak bir akıl geliştirmesi zorunludur. Türkiye demokrasisinin çıkışının yükselmesi için “Ben” “Ben” demeden önce “Türkiye” “Türkiye” diyebilmeyi bu Meclis başarmalıdır.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, grubumuza yönelik ittifak, seçimlerde yapmış olduğumuz ittifakla ilgili bir satışması var sayın hatibin, İç Tüzük’e göre.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Artık yok Başkanım, bunun sonu gelmez.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hayır, lütfen, bu bir satışma. Buna istinaden, lütfen, söz hakkı istiyorum Sayın Başkan.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Grup Başkan Vekili bize söylediği için cevap almıştır.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, bizim otel lobilerindeki partilerle ittifak yaptığımız yönünde bir satışması var.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bize söylediği için cevap almıştır.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hayır, bu bir satışma. Cumhuriyet Halk Partisinin ittifak yaptığı partilerle ilgili bir satışma söz konusu.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Olamaz... Siz söylediniz; Sayın Başkan, kendisi söylüyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Artı, bizim listelerimizden seçilen vekillerle ilgili bir satışma söz konusu, onun için İç Tüzük’e göre söz istiyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Olmaz... Olmaz...

BAŞKAN – Yani başka yerde mi kuruldular diyorsunuz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Efendim?

BAŞKAN – Otellerde kurulmadılar mı?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Söz verin anlatacağım.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sizi ilgilendirmez o, sizi ilgilendirmez o. Siz yorum yapmayın Sayın Başkan, siz yorum yapmayın Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yapmıyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yaptınız ama.

4.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışması nedeniyle konuşması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, öncelikle sizi burada tarafsızlığa davet ediyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim kimlerle ittifak yaptığımıza bakmadan önce kendi ittifak ortaklarınıza bir bakın, HÜDA PAR ve Yeniden Refah Partisi. Anayasa’nın ilk 4 maddesini tartışmaya açan, sizin de “Kırmızı çizgim.” dediğiniz 6284’ü tartışmaya açan, Türklükten ve Türk Bayrağı’ndan rahatsız olan HÜDA PAR’a bakacaksınız önce; bu, bir. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Başkanım, bu başka bir yöne gidiyor.

BURCU KÖKSAL (Devamla) – İkincisi, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu ülkeye adaleti, liyakati ve demokrasiyi getirmek için gerekirse 6’lı değil, 16’lı masayı kurup ittifak yaparız ve bu ülkede cumhuriyetin devamı, bu ülkenin birlik beraberliği, vatanın bölünmez bütünlüğü için sonuna kadar da mücadele ederiz. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Aynen devam, otuz sene daha iktidar oluruz bu kafayla.

İSMAİL EMRAH KARAYEL (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Karayel, buyurun, ne istemiştiniz?

İSMAİL EMRAH KARAYEL (İstanbul) – Sayın Başkan, bana “provokatör” diyerek sataştı, söz istiyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Zaten öylesin!

BAŞKAN – Peki, buyurun, kısa bir açıklama ama yeni bir sataşmaya mahal vermeden.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

5.- İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel’in, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

İSMAİL EMRAH KARAYEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben 2 dönemdir milletvekilliği yapıyorum; sataşma nasıl olur, nasıl olmaz biliyorum. Ben hiçbirinizin ismini zikretmedim buraya gelirken, hiçbir partiden de bahsetmedim.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bizim seçim sloganımızı kullanarak sataştınız zaten.

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Buraya çıkanlar, burada cevap verenlerin hepsi bunları kendine yakıştırmış olacak ki cevap verdiler; ben hiçbir parti ismi veya şahıs ismi söylemedim. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Çok zekisin, aferin sana, aferin(!)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aferin, devam et böyle(!)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Çok zekisin, maşallah, fışkırıyor(!)

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Mecliste bir şeyi de hissetmenizi, anlamanızı istiyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bizim seçim sloganımızı kullanarak söylediniz!

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Bu kürsüdekine sadece CHP sataşamaz, bizim de ağzımız var, istersek biz de burada konuşuruz; hem de söylediklerimizden çok etkilenirsiniz. Bu tarafa da söylüyorum...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Konuş, konuş(!)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Konuş, konuş, devam et(!)

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – “Kokpitte seyahat etmek” çok ilginç bir tabirdi, ben kayıtlara girsin diye söylüyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Devam et, sen saraya selam yollama derdindesin. Devam et(!)

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Biz yolcular olarak genelde arkada seyahat ediyoruz. (İYİ PARTİ sıralarından gürültüler)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Bak, bana cevap hakkı doğuracak lafları söyleme!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Parmak sallama! Parmak sallama!

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Bak, o parmak sallamak da demokratik değil ha! Parmak sallamak da demokratik değil, demokrasiden bahsediyorsun ya!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sen salladın parmağını! Sen parmak sallıyorsun!

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Parmağını indir! İndir o parmağını, indir! Sen kimsin ya!

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Biraz sonra gelecek tutanaklar, arkadaşlarım dedi ki: “Size hakaret de etmiş olabilir.” Madem o kadar tecrübelisiniz, lütfen sesinizi değil de sözünüzü yükseltin; buraya kadar çıkıp gelmeyin, söz alın, söyleyeceğinizi söyleyin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bak, ben söylüyorum, sizin hoşunuza gidecek şeyler söylemek zorunda değiliz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Senden sonra tekrar söz alacağım, çok ilginç şeyler duyacaksın, sen bir müsaade et bana!

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Hepimiz farklı siyasi partilerdeniz, siyasi görüşlerdeniz, hepimiz fikrimizi ifade edeceğiz. Dolayısıyla, karşılıklı konuşmazsak, kendi siyasi görüşümüze uygun şeyleri ifade edersek bu Mecliste daha rahat bir çalışma yaparız. O yüzden karşısındakine taş atacak olan kendi evinin camdan olduğunu düşünsün; herkesin ağzı var, herkes cevap verebilir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sen başlattın, sen. İsmail Bey, sen başlattın.

SERKAN SARI (Balıkesir) – Tartışmayı başlatan sensin.

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Hepinize teşekkür ediyorum. Bu vesileyle Kurban Bayramı’nı, milletimizin Kurban Bayramı’nı tebrik ediyorum. Belki bir daha konuşma fırsatı olmaz, sizlerin de Kurban Bayramı’nı tebrik ediyorum. Kurban kesecek olanların Allah kurbanlarını kabul buyursun. Hacca gidenler var, Allahutaala onların da hacılarını kabul etsin, mebrur etsin diyorum. (AK PARTİ sıralarından “Âmin!” sesleri)

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, az önce konuşan hatip yine açık bir şekilde aslında hem grubumuza hem de Turhan Bey’e sataştı.

BAŞKAN – Peki, buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Önce Turhan Çömez Bey hakkını kullansın, ondan sonra biz gerekirse grup adına kullanırız. Çok net bir şekilde “Kokpitte uçmanın ne demek olduğunu biz biliyoruz.” şeklinde sataştı.

BAŞKAN – Sayın Başkan, yani bu şekilde giderse bitiremeyiz, makul bir yerde bağlamamız lazım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sataşma yok Sayın Başkan, sataşma yok.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – O zaman devam ettirmeyin Sayın Başkan, niye devam ettiriyorsunuz? Yani Meclisin kürsüsünde kalkıp beni işaret ederek parmak sallayan bir adama müsaade ediyorsunuz.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Parmağı sen sallıyorsun, sen!

BAŞKAN – Efendim, sataşma konuşmayla alakalı bir konu yani o yüzden...

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, evet, konuşmayla alakalı, çok net bir sataşma var, çok net bir sataşma var. “İsim vermiyorum.” diyor. İsmi zikredip zikretmemek o kadar önemli bir şey değil yani kendisini gösteriyorsun, az önce yapılan...

İSMAİL EMRAH KARAYEL (İstanbul) – Hiç kimseyi göstermedim ya, ne alakası var?

BAŞKAN – Sayın Usta, siz mi söz istiyorsunuz?

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, Turhan Bey söz istiyor.

BAŞKAN – Peki, buyurun Turhan Bey. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Lütfen yeni bir sataşmaya mahal vermeyin olur mu. Yani Meclisin mehabetini beraber koruyalım.

6.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in, İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye hukuk garabetinden çok çekti. Çok insan acı çekti bu ülkede. Artık bunların tekrarlanmaması için hepimizin sağduyuya, hepimizin anlayışa ve gerçek bir hukuk devleti tesis edilmesine ihtiyacı var.

Bakın, iktidar saflarında Ergenekon zulmüne maruz kalmış ve bundan acı çekmiş bir arkadaşımız var; o, bu süreci en iyi bilenlerden birisi. Hiçbiriniz, istisnasız hiçbiriniz bu acıların insanın ruhunda ne kadar derin yaralar bıraktığını bilemezsiniz. Tekrar geriye dönüp bunlardan bahsetmeyeceğim. Onurumla on iki yıl sürgünde kaldım ve bugün onurumla bu milletin karşısında siyaset yapıyorum, yapmaya da devam edeceğim. Haksızlıklara karşı duracağım, zulme itiraz edeceğim, yanlışlıklara itiraz edeceğim, bu ülkenin gerçek bir demokratik, laik, hukuk devleti olabilmesi için elimden gelen çabayı göstereceğim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sataşma nerede? Cevap nerede?

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Ve bize parmak sallayan...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Siz sallıyorsunuz.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – ...millet iradesine parmak sallayan kim olursa olsun, hangisi olursa olsun bunlara müsaade etmeden, milletin hakkını, hukukunu bu kürsüden korumaya devam edeceğim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Siz sallıyorsunuz.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Önce sen salladın.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Siz salladınız.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Ve şundan emin olun, biz samimi olarak...

ALİ KIRATLI (Mersin) – Yavuz hırsız ev sahibini bastırırımı, parmağı sen salladın.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Ben sana daha sonra yavuz hırsızlardan bahsedeceğim, yavuz hırsızların ne olduğundan bahsedeceğim, hiç merak etmeyin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ALİ KIRATLI (Mersin) – Parmağı sen salladın, herkes gördü.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Parmağı sen salladın.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Bu ülkede yavuz hırsızların neler yaptığını, bu ülkeyi, insanları yolsuzluk bataklığı içerisinde nasıl açlık ve sefaletle terk ettiğini hepimiz biliyoruz.

ALİ KIRATLI (Mersin) – Parmağına dikkat et, millete sallama.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Savunma nerede Başkan, savunma nerede?

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Eğer cevap vermeye devam ederseniz daha farklı ifadeler kullanacağım.(AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bugün buraya bu konuşmayı bitirmek üzere geldim. Biliyorum rahatsızsınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Yok, rahatsız değiliz, seçimi biz kazandık. Sen dön de millettten niye teveccüh göremedin onu bir düşün.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – ...on iki yılın ardından, yapılan bunca zulmün ardından burada konuşabilmenin ve milletin bize vermiş olduğu bu hakkı...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, süre doldu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çömez.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Kardeşim, sadece sana mı verdi o hakkı?

AHMET KILIÇ (Bursa) – Millet sadece sana mı verdi!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Ben bu tartışmayı burada kesiyorum ve milletin ferasetine emanet ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Feraset burada, merak etmeyin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun gündemi ile çalışma saatelerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin önerisi

BAŞKAN – Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

20/6/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 20/6/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Özlem Zengin

İstanbul

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Genel Kurulun 20 ve 22 Haziran 2023 Salı ve Perşembe günkü Birleşimlerinde gündemin “Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları” kısmında bulunan işlerin görüşülmesini müteakip bu birleşimlerde başkaca bir işin görüşülmemesi;

21 Haziran 2023 Çarşamba günkü Birleşimde gündemin “Seçim” kısmında bulunan işlerin tamamlanmasına kadar;

Çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Özlem Zengin.

Buyurun Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; çok kısaca söz alacağım, süremi tamamını kullanmayacağım.

Değerli arkadaşlarım, biz, bu hafta, aslında geçtiğimiz dönemde, 27'nci Dönemde yaptığımız ama süre bittiği için yarım kalan bir işimizin tamamlanması üzerine başlamayı hedeflemiştik. Geçtiğimiz dönemde bir Meclis araştırması komisyonu kurmuştuk -burada olan milletvekili arkadaşlarım hatırlayacaksınız belki- Türkiye'nin farklı illerinden balıkçılar gelmişlerdi. Genel Kurulumuzda, burada onlar otururken Genel Kurul son derece az yaptığı bir şeyi yaparak -ümit ederim daha fazla yapmak mümkün olur- hep beraber, her birimizin, her siyasi partinin ortak iradesiyle birlikte Türkiye'de hem balıkçılığın hem de su ürünleriyle alakalı onların problemlerinin giderilmesi konusunda bir araştırma komisyonu kurmaya karar vermiştik; bu maalesef kadük kaldı, tamamlanamadı. Bu döneme de bu hafta aslında bu işlerimizi yaparak başlamayı ümit ediyorduk fakat daha sonra

bazı siyasi partilerden Grup Başkan Vekilleri "Bu işe başlamayalım, bunu daha sonraya, bayramdan sonraki haftaya bırakalım." diye ifade ettiler ve bugünü grup önerileriyle geçirmiş olduk. Çalışma planımızda da yarın, şu anda Meclisimizde bulunan 4 tane komisyonla alakalı olarak bağımsız milletvekillerinin bu komisyonlara katılımı konusunda seçim yapacağız. Bugünü, bu çalışma programıyla zaten günümüzü tamamladık, yarın seçimimizi yapacağız ve devamında da perşembe günü hem bu seçimde seçilen milletvekillerini hem de devamında yarın bu komisyonların yapmış oldukları seçimler sonucunda başkanlarını ve onların kendi teşekküllerini okuyarak perşembe gününü tamamlamış olacağız. Aslında bu haftayla birlikte Genel Kurulumuz önce yemin, hemen arkasından Meclis Başkanının seçilmesi, daha sonra komisyonların teşekkülü ve onların başkanlarını ve kendi heyetlerini oluşturmaları, Meclis Başkan Vekillerimiz, Başkanlık Divanımız... Yani çalışmaya hazır bir hâle gelmek için bu hafta son haftamız, bu hâlde tamamlamış olacağız. Biz de buna uygun olarak çalışma saatlerimizin belirlenmesi esasına dayanan bir grup önerisi getirmiş olduk, hatta bütün grupların da bunu onayına sunarız, onların da "evet" demesini bekleriz.

Teşekkür ediyorum, sağ olunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun Başkanım.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Şimdi, bu hafta için değil esasında, bir genel... Geçen yasama döneminde de bu plansızlığın çok sıkıntısını çektik biz bu Mecliste yani gerçekten Meclis gündeminin öngörülebilir olması lazım. Elbette bir kısım arızı, ani meseleler çıkabilir, onlara yönelik yapılması gereken işlemler olabilir ancak ekseriyetle iktidar grubu tarafından yani çok da planlı olmayan bir şekilde Meclisin idare edilmesi gibi bir durum var. Bir defa bu yanlış, bu bizim verimimizi çok olumsuz yönde etkiliyor.

Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminin öngörülebilir olması lazım değerli arkadaşlar yani bizim kabaca, ana hatlarıyla önümüzdeki haftalarda neyi çalışacağımızı, neyi tartışacağımızı bilmemiz lazım. Şu anda böyle bir şeyi bilmiyoruz. Tabii, bunun olabilmesi için de iktidar grubunun, kafasındaki Meclis gündemine ilişkin bir kısım hususlarda da uzlaşmaya açık olması lazım. Buraya daha öncesinden getirilmeli ve bu getirilme sonrasında bir uzlaşma içerisinde bu gündemin oluşturulması lazım. Gündem dayatması yapıldığı zaman çok zaman kaybediyoruz biz burada, bunun yapılmaması lazım. Yani bu dönemde özellikle bunların önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

Dolayısıyla, planlı bir çalışma programımız olursa hem hazırlıklarımızı çok daha iyi yaparız hem de çok fazla gerginlik olmadan işleri halletme gibi bir durumumuz olur. Mesela şu anda biz yaz programının ne olduğunu bilmiyoruz; normal şartlarda İç Tüzük'e göre 1 Temmuzda Meclisin tatile girmesi lazım ama şu anda hadi muhalefet grubu bilmiyor ama iktidar grubu biliyor mu? Ne zaman Meclis tatile girecek, nasıl olacak? Yani kendi işlerinize ilgili, çocuklarınızın yaz tatiliyle ilgili nasıl programlar yapacaksınız? Bunları hiçbirimiz bilmiyoruz. Bunların bugünden belli olması lazım. Şu anda önümüzde maaşlarla ilgili bir kanun teklifi var, gelecek. E, bu gündem belliydi, Sayın Cumhurbaşkanı bunun sözünü seçimden önce verdi, değil mi? Yani bunun hazırlığının zamanında yapılması gerekir, kurumların çalışması lazım. Bakın, yıllarca, yirmi altı buçuk yıl devlette çalışmış birisi olarak söylüyorum, çok kanun teklifi gönderdik, ben devlette daire başkanırken buradaki milletvekilinden daha güçlüydüm, bakana tembih ediyordum "Sayın Bakanım, noktasına, virgülüne karışılmayacak." diye. Sanki burası noter. Yani buranın noter gibi görülmemesi lazım. Meclis yönetiminin de Meclis Başkanından başlayarak hakikaten Meclisin iradesine sahip çıkması lazım. Biz burada noter filan değiliz, biz gelen her kanun teklifini, orada bir daire başkanının hazırladığı kanun teklifini noktasına virgülüne dokunmadan buradan geçirmek durumunda değiliz. Bunlar yapıldığı zaman neler olduğunu devlette çalışan arkadaşlar da diğerleri de çok net şekilde biliyor; defalarca aynı kanunu yapmak durumunda kaldık, çek yasasını bir hatırlayın, oradaki bürokratlar gönderdi. Dolayısıyla, burada elbette koordinasyon içerisinde çalışacak yürütme ile yasama organı ancak yürütmenin aşırı bir şekilde Parlamento üzerinde egemenlik kurmasını bizim kabul etmememiz lazım, bunun için planlı olunması lazım, işlerin zamanında gelmesi gerekiyor. Kırk sekiz saatlik bir süre vardır mesela; şimdi, göreceksiniz, komisyona gelecek, hemen öğleden sonra "Efendim, komisyonda görüşeceğiz..." E, kardeşim, biz yeni haberdar oluyoruz, siz de yeni haberdar oluyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun.

ERHAN USTA (Devamla) – Teşekkür ederim.

Yani bunun çalışılması lazım, etkin, nitelikli bir yasama yapmak istiyorsak bunun üzerinde milletvekillerinin çalışması gerekiyor; bunun için gerekli süre verilmiyor.

Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, lütfen, bu konuda -yani ben Özlem Hanım'ın fikirlerinin bizim fikirlerimize şey olduğunu biliyorum ama- hep beraber yani iktidarıyla, muhalefetiyle buna gayret edelim ve burada verimli, öngörülebilir, düzgün bir çalışma ortamını yaratalım istiyorum. Dolayısıyla, biz de muhalefet milletvekilleri olarak gelen kanun tekliflerine veya gündemdeki diğer işlere ilişkin yeterli hazırlığımızı yaparız. Burada konuşmalar içerikli konuşmalar olsun, yeri geldiğinde elbette siyaset yapacağız ancak teknik konuşmalar olsun, vatandaş da bundan faydalansın, kurumlarımız da bundan faydalansın, istifade etsin; ben bunları önemsiyorum.

Dolayısıyla, eğer önümüzdeki dönem bu şekilde olursa çok daha verimli bir Parlamento gündemi oluşur diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurun Sayın Başkanım.

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, ilk sözde yetişmediği için burada ifade edeyim. Öncelikle, dün 8 ilde cezaevi personeline yönelik bir operasyon yapıldığı haberi geçti ve ayrıntılara vâkıf değiliz. Bu operasyon haberinde işkence, kötü muamele, görevi ihmal, zimmet, ihaleye fesat karıştırma gibi iddialar var. Umarım ve dilerim ki -yani yakında herhâlde soruşturma açıklanır- bu işkence ve kötü muameleden dolayı yargılanacak olan, soruşturulan cezaevi personeli ilk adım olur çünkü cezaevlerinde, maalesef, işkence ve kötü muamele sürekli bir şekilde devam ettiriliyor.

Elimde bir not var; Parti Meclisi üyemiz Seyithan Kırmızı 16 Haziran 2023 tarihinde seçim çalışmaları sebebiyle tutuklandı. Cezaevine girmesinden yaklaşık iki saat sonra gelen görevliler tarafından çok ağır bir şekilde darbedildi ve avukat arkadaşları gönderdik, görüşmede bile darp izlerini tespit etmişler. Buradan iktidar grubuna özellikle söylüyorum: Gerçekten, işkenceye sıfır tolerans gösterilmesinin zamanı geçmedi mi?

Sayın Başkan, bu dönem vekili olduğum Erzurum'la ilgili sorunları da zaman zaman buradan ifade edeceğim. Elimde bir fotoğraf var; bu, Tekman Belediye Başkanının odası. Yani onun yüzünü kapatayım, gerçi gizli değil. Bir dosya var, herkes

görür. Bu dosya ne biliyor musunuz? Köylerin oy oranları. Bizzat orada bulunan muhtara “Gönderin, belgeleyelim.” dedim. Bu niye orada? Muhtarlar gidip destek talep ediyorlar doğal olarak; yol, greyder, işte, hizmet ve benzeri. Belediye Başkanı, giden herkese, her muhtara şu dosyayı açıyormuş “Bir dakika, burada bize ne kadar oy var? Kılıçdaroğlu’na ya da diğerlerine, diğer partiye ne kadar oy var? Git, sen oyu kime vermişsen onlar sana hizmet etsin.” diyormuş. Bu, onlarca muhtardan bizzat dinlediğim yani telefonun diğer ucunda dinlediğim isimler var ve bu fotoğrafı da bu yüzden istedim. Yine, güney ilçelerinde yolların yapılmadığına dair bizzat tanıklığım da var; yakında gideceğim, bir daha gezeceğim.

Hakikaten iktidarlar sadece kendilerine oy verenlere hizmet etmek için seçilmezler. Bu ülkede herkes vergi verir, herkes yurttaşdır; bu iktidarın görevi, oy versin vermesin, bütün yurttaşlara hizmet etmektir. Bir kere, hizmet etmede oya göre ayrımcılık yapılması temel demokratik değerlere ve hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika ilave ediyorum.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bu ülke ikiye bölündü ya; bu nefret politikaları, kutuplaştırma politikaları sonucunda şu anda insanlar birbirlerine öfke ve kinle bakıyor, bunu sonlandırmamız gerekiyor. Ayrıca, vatandaşlar arasında siyasi olarak “Bana oy verdin vermedin.” ayrımının yapılmasını asla kabul edemeyiz, bunun peşini bırakmayız. Yani, Karayazı’da, Karaçoban’da, Hınıs’ta, Tekman’da, Horasan’da, Çat’ta, birçok ilçede bunları bizzat gördüm, geçen dönem vekili olduğum Siirt’e ilişkin de burada bunu defaaten ifade ettim. Şu Belediye Başkanı hakkında İçişleri Bakanının derhâl soruşturma açması lazım ya. Gerçi Tatvan Belediye Başkanı saldırıyı azmettirdiği hâlde, bir gazeteciyi dövdürdüğü hâlde, öldürmeye teşebbüs ettiği hâlde görevden alınmadı ama bizim görevimiz de halkın taleplerini buradan ifade etmek.

İktidar verdiği sözü tutsun, herkese eşit mesafede hizmet etsin; bu, temel bir görevdir, bunu ıskalamasın. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Burcu Köksal’a ait.

Buyurun Başkanım.

CHP GRUBU ADINA BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; açılıшта söz hakkımız üç dakikayla sınırlı tutulduğu için şimdi orada bahsetmemiz gereken konulardan burada bahsetmek durumunda kaldık.

Bu Mecliste, halkın oylarıyla seçilmiş bir milletvekili tutukluluk hâli devam ettiği için ne yazık ki yasama faaliyetlerine katılamıyor; Can Atalay. Bakın, Anayasa’nın 83’üncü maddesi “Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir vekil, hakkında Meclis kararı olmadıkça tutuklanamaz, sorguya çekilemez, tutulamaz, yargılanamaz.” dediği hâlde Can Atalay’ın siyasi hakkını kullanması engelleniyor. Burada siyasi hakkının ihlali söz konusu. Siyasi haklar ne? Oy kullanma, seçilme ve aynı zamanda siyasi faaliyette bulunma hakkını kapsıyor. Can Atalay’ın, milletvekili olarak kendisine oy veren Hatay halkının, Hatay seçmenlerinin idaresini temsil etmek amacıyla Meclis çalışmalarına katılması gerekiyor ancak bu irade ne yazık ki engelleniyor, bu iradenin temsiliyeti ne yazık ki engelleniyor. Onun tutukluluk hâlinin devam etmesi, Meclis çalışmalarına katılmasının engellenmesi aslında ona oy veren seçmenlerin, dolayısıyla halk iradesinin yok sayılması anlamına geliyor. Bu bakımdan Meclis Başkanını bir kez daha buradan göreve davet ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürü, Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürü ile Diyanet İşleri Başkanlığı adına Din Hizmetleri Genel Müdürü, Gençlik ve Spor Bakanlığı adına Gençlik Hizmetleri Genel Müdürünün 3/11/2021 tarihinde imzaladığı Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum Projesi İş Birliği Protokolü’nden, kısa adıyla “ÇEDES” diye bir projeden söz etmek istiyorum. Şimdi, basına yansıyan haberlere göre İzmir’de 842 imam-hatip, Kur’an kursu öğreticisi, vaiz ve din hizmetleri uzmanı kişilere bu protokol kapsamında görevlendirmeler yapıldı ve bu görevlendirmelerin de devam edeceği bilgisi basında yer aldı.

Değerler eğitimi bir eğitim faaliyetidir arkadaşlar, dolayısıyla eğitim faaliyeti olarak da okullarda gerçekleştirildiğinde bu tür eğitimlerin ancak öğretmenler eliyle yapılması gerekiyor. Her okulumuzda din bilgisi öğretmeni var; din bilgisi öğretmeni açığı olan yerde din bilgisi öğretmenleri ataması da gerçekleştirilebilir ama şimdi böyle bir imkân varken vaiz, Kur’an kursu öğreticisi, din hizmetleri uzmanı kişilerin okullarda görevlendirilmesi asıl amacın eğitim olmadığını bize açıkça gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Başkanım, bir dakika ilave ettim.

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Okullarımıza, sınıflarımıza önceden izin alınmak kaydıyla ve öğretmenlerin gözetiminde olmak şartıyla tanıtım yapma, bilgilendirme amacının dışında kimse eğitim yapma amacıyla giremez. Görülüyor ki bu protokol, eğitimimizin aslında bu yerleşik ilkesini de yok saymakta. Bu protokol gereği okullara manevi danışman olarak görevlendirilen Diyanet gençlik merkezlerindeki din görevlilerinin nitelikleri, eğitimleri acaba bu eğitim görevlerini üstlenmeye uygun mu? Bu kişilerin hangi eğitim ve birikime, pedagojik yeterliliğe sahip olduğu belirsiz arkadaşlar. Buradan hareketle, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı personelinin sadece kamu görevlisi olması Anayasa’da belirtilen hükmün yerine getirildiği anlamına gelmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Sayın Başkan, önemli bir konu, toparlayacağım. Bir dakika daha...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, bitti artık, süre bitti.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Sayın Başkan, AK PARTİ grup önerisini konuşuyoruz.

BAŞKAN – Peki, son bir dakika.

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Çünkü bu tür kişilerin Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde faaliyet yürütmesine yönelik yasal bir düzenleme yok. Böyle bir düzenleme yokken bir protokolle bu kişiler üzerinden eğitim faaliyeti düzenlenmesini de açıkça yasa dışı bir faaliyet olarak görüyoruz. Bu konuyla ilgili açılmış davalar da var zaten sendikalar tarafından. Sürecin de takipçisi olacağız.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, gündemimizdeki konuların görüşülmesi tamamlanmıştır.

Bu sebeple, alınan karar gereğince gündemdeki işleri görüşmek üzere 21 Haziran 2023 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.15